NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראָשען

10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 204 | Łódź, Wtorek, 1 Września 1936 | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאַווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאָדז, דינסטאָג פּ׳ תבא י״ד אלול תרצ״ו | 14-טער יאָהרגאַנג

מאַניפעסט פון אקציאָנס-קאָמיטעט

צו די פעלקער פון דער גאַנצער וועלט, צו גרויס-בריטאַניעז, צום ישוב אין ארץ-ישראל און צום יודישען פאָלק אין גלות

געשלאָסען די סעסיע פון אקציאָנס-קאָמיטעט

ציריך, 31 (ספּ. טעל.)

דער אקציאָנס - קאָמיטעט האָט היינט פער-עפענטליכט דעם מאַניפעסט, וועלכער ענטהאַלט אן׳אפּעל צו די פעלקער פון דער גאַנצער וועלט צו גרויס-בריטאַניען, צום ידישן פאָלק אין גלות און צום יודישען ישוב אין א״י.

שוין העכער פיר חדשים, ווערט געזאָגט אין מאַניפעסט, הערשט אין ארץ ישראל א רע-ושים פון ברוטאַלען טעראָר, וואָס ווערט גע-פלעגט דורך געוויסע אראַבישע עלעמענטען און אין געווידמעט געגען די פרידליכע איינוואוי-נער פון לאַנד. די יודישע ישובים ווערען אַנגע-גריפען, יודיש האָב און גוטס, יודיש לעבען, אפילו פון פרויען און קינדער זענען אויסגע-שטעלט אויף געפאַהר, דאָס לאַנד איז געוואָרען א שויפּלאַץ פון מאָרד און פערניכטונג. עס לייד-ען נישט בלוז יודען פון דעם טעראָר, נאָר אויך אראַבער. וועלכע ווערען געצוואונגען צו שטריי-קען און צו פינאַנסירען די טעראָריסטישע אק-ציע און אפילו אין איהר זיך אקטיוו בעטייליגען.

דער דאָזיגער טעראָר איז געווענדעט סיי געגען יודען און סיי געגען דער ענגלישער מאַנ-דאַט-מאַכט און ווען נישט דער אַנגעשטרענג-טער ווילען און אויסדויער-קראַפט פון די יודישע איינוואוינער, וואָלט א״ץ ישראל געוואָרען א שוי-פּלאַץ אויך פון פולשטענדיגען עקאָנאָמישען חורבן און צוזאַמענברוך.

די טעראָר-אקציע בעצוועקט דאָס פער-אונמעגליכען דאָס יודישע אויפבוי-ווערק אין דער צוקונפט צווינגען די ענגלישע רעגירונג אפּצושטעלען די עליה און מאַכען א סוף צו דער 50-יעהריגער יודישער אַנגעשטרענגטער און שעפערישער ארבייט.

די אקציע פון די טעראָריסטען שטרעבט אפּצושרעקען גרויס-בריטאַניען און צו פיהרען צו דער אַנולירונג פון די יודישע רעכט, וועל-כע זענען פעראַנקערט אין דער באַלפור-דעק-לאַראַציע און אין דעם מאַנדאַט.

ווייטער כאַראַקטעריזירט דער מאַניפעסט די העלדישע אַנשטרענגונגען פון ישוב, וועל-כער האָט זיך נישט געלאָזט פּראָוואָצירען צו געוואַלד-טאַטען און מיט זעלבסטבעהערשונג און פעסטקייט מעגליך געמאַכט, אַז דאָס לע-בען אין א״י זאָל קענען צוגעהן אַזוי ווייט ווי מעגליך נאָרמאַל, אַז דער פּאָרט אין חיפה זאָל זיין טעטיג, אַז די קאָמוניקאַציע אויף די וועגען זאָל נישט איבערגעריסען ווערען, טראָץ די כסדר׳דיגע באַמבען - אַטענטאַטען און שיסע-רייען.

מיר זענען אבער געצוואונגען צו דערקלע-רען פאַר דער גאַנצער וועלט, אַז די אַדמיניס-טראַציע אין ארץ ישראל האָט מיט איהר האַל-טונג נישט נאָר נישט בעוויזען צו בעהערשען די אָרדנונג אין לאַנד, נאָר נאָכמעהר מיט איהר אונענטשלאָסענהייט, נאָכגיביגקייט און שוואַכ-קייט, האָט זי צוגעגעבען קוראַזש די פערברע-כער, וועלכע האָבען געקענט אַנהויבען גלויבען, אַז מיט טעראָר און געוואַלד-מעשים וועלען זיי קענען דערגרייכען זייער ציל.

דער מאַניפעסט שטרייכט אונטער די דאַנק באַרקייט פון ישוב פאַר די ענגלישע מיליטער-קרעפטען, וואָס האָבען זיך בעמיהט צו פער-טיידיגען די אָרדנונג אין לאַנד, בעצאָהלענדיג מיטן לעבען פון פיל ענגלישע זעלנער. דאָס דאָ-זיגע בלוט וואָלט נישט פערגאָסען געוואָרען, פּונקט אַזוי ווי עס וואָלט אויסגעמיטען געוואָ-רען די בלוט-פערגיסונג פון אַזוי פיל יודען, ווען די אַדמיניסטראַציע וואָלט געהאַנדעלט דעצי-דירט אין דער רעכטער צייט.

און די אומשטענדען, וואָס האָבען זיך גע-שטאַלטעט אין ארץ ישראל מוז דער ישוב פאָ-דערן דאָס רעכט אויף זעלבסטפערטיידיגונג, די אַדמיניסטראַציע האָט אבער אין אנהויב פון די געשעהענישען אפּגעזאָגט אויך דאָס דאָזיגע עלעמענטאַרע מענשליכע רעכט און ערשט ווען די געשעהענישען האָבען אַנגענומען א זעהר געפעהרליכען פערנעהם האָט די רעגירונג גע-שאַפען די יודישע הילפס-פּאָליציי.

די העלדישע און זעלבסטבעהערשטע האַל-טונג פון ישוב האָט אַרויסגערופען אַנערקע-נונג פון דער גאַנצער וועלט, זי איז געלויבט געוואָרען סיי דורך דעם קאָלאָניען - מיניסטער אין לאָנדאָן און סיי דורך דעם הויך-קאָמיסאַר אין ארץ ישראל.

ס׳איז מעהרערע מאָל איבערגעחזרט געוואָ-רען די פערזיכערונג, אַז די רעגירונג פון זיין מאַיעסטעט וועט זיך נישט לאָזען אָפּשרעקען פון דער טעראָריסטישער כוואַליע און אַז אונ-טערן דרוק פון געוואַלד-מעשים וועט קיין שום פאָדערונג נישט נאָכגעגעבען ווערען. אבער נישט געאַכט אויף די פערזיכערונגען ווערען געפיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט די זעלבע אראַבישע פיהרער, וואָס זענען שולדיג אין די געשעהענישען. די אונטערהאַנדלונגען זענען שוין אַזוי ווייט פערגאַנגען, אַז די טעראָריסטען בעקומען א בעלוינונג פאַר זייער אקציע און עס דראָהט זיי א סכנה. אַז אונטערן דרוק פון די טעראָריסטען זאָל די עליה אָפּגעשטעלט ווע-רען, וואָס וואָלט נישט נאָר געווען אַן׳אונטער-גראָבונג פון די יודישע רעכט אין ארץ ישראל נאָר אויך אַן׳אונטערגראָבונג פון דער ענגלי-שער פּאָליטיק לגבי דער יודישער נאַציאָנאַ-לער היים.

דערצו האָט דערפיהרט די אַדמיניסטראַציע אין א״י, וועלכע האָט מיט איהר האַלטונג און האַנדלונג דערלאָזט. אַז די זיכערקייט פון לע-בען און פערמעגען זאָל ווערען דער געגענ-שטאַנד פון משא ומתן. די ארץ ישראל רעגי-רונג האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַלס אָרגאַן, וואָס גיט זיך אונטער דעם פערברעכענטום און דאָס האָט גורם געווען, אַז דער אויטאָריטעט פון דער מאַנדאַט-מאַכט זאָל ערשיטערט ווערען און ס׳זאָל אונטערגעגראָבען ווערען דער צוטרוי פון יודישען פאָלק צו דער ארץ ישראל אַדמי-ניסטראַציע.

דער מאַניפעסט שילדערט דאַן די גרויסע אַנשטרענגונגען, וואָס דאָס יודישע פאָלק האָט געמאַכט אין ארץ ישראל שטיצענדיג זיך אויף דער באַלפור-דעקלאַראַציע, מאַנדאַט-מאַכט און הבטחות פון דער ענגלישער רעגירונג.

אין שטאַרקע ווערטער ווערט דאַן געשיל-דערט די לאַגע פון די יודען אין גלות און די רדיפות, וועלכע זיי האָבען אויסצושטעהן אין פערשידענע לענדער, פאַר די יודען איז ארץ ישראל דעריבער געוואָרען דער איינציגער אויסגאַנגס-פּונקט.

דער מאַניפעסט רעדט ווייטער וועגען דעם וואָס די יודישע ארבייט אין א״י האָט גע-ברענגט פאַר אַלע איינוואוינער און אַז דער יו-דישער ישוב האַלט, אַז צווישען ביידע פעל-קער אין לאַנד זאָלען נישט זיין קיין הערשער און נישט קיין בעהערשטע, נאָר מ׳זאָל שטרע-בען צו א פרידליכען צוזאַמענלעבען.

דאַן ווערט אַרומגערעדט די אינטערנאַציאָ-נאַלע בעדייטונג פון מאַנדאַט, וועלכער איז גע-געבען געוואָרען ענגלאַנד דורכן פעלקער-בונד. די יודישע רעכט אין א״י זענען דער יסוד פון מאַנדאַט און ווען ס׳קען מעגליך זיין, אַז די עליה זאָל אָפּגעשטעלט ווערען, נישט צוליב ווירט-שאַפטליכע, נאָר צוליב פּאָליטישע מאָטיווען, איז דאָס די גרעסטע עוולה פון דער מאַנדאַטען מאַכט געגען יודישען פאָלק דוקא אין די צייטען פון די גרעסטע ליידען פון די יודען. די יודען קענען נישט גלויבען, אַז ענגלאַנד און די פעל-קער פון דער גאַנצער וועלט וועלען אָפּנאַרען די יודישע האָפנונגען.

דאַן קומט א וואָרט צום יודישען ישוב, וועל-כער ווערט אויפגעפאָדערט צו מוט און ווי-טערדיגע טאַטען פאַר אונזער רעכט

צום סוף קומט די ווענדונג צום יודישען פאָלק אין גלות וועגען פעראייניגען זיך און מיט געמיינזאַמע כוחות צו שטיצען דעם ישוב, דער ישוב איז שטענדיג אַרויס זיגרייך פון קריזים און וועט איצט אויך פו דעם אַרויס.

שלוס-זיצונג פון אקצ. קאָמיטעט

צ י ר י ך, 31 (יט״א טעל.)

אין אַ פייערליכער שטימונג און מיט׳ן געזאַנג פון התקוה, נאָך דער איינדרוקספולער רעדע פון אוסישקינען איז געשלאָסען געוואָרען די סעסיע פון ציוניסטישען אקציאָנס-קאָמיטעט.

ס׳איז געשאַפען געוואָרען אַ קלענער אקציאָנס קאָמיטעט מיט׳ן זיץ־אָרט אין ירושלים, וועלכער וועט צוזאַמען מיט דער עקזעקוטיווע בעשליסען אין אַלע פּאָליטישע פראַגען און בעזונדערס אין דער פראַגע פון דער קעניגליכער קאָמיסיע, צום קליינעם א. ק. געהערען 21 מיטגלידער: 9 פון דער ארבייטער־פאַרטיי, 4 פון די אַלגעמיינע ציוניסטען גרופּע „אַ“, 3 פון מזרחי, 2 אַלגעמיינע ציוניסטען גרופּע „ב“, פון דער יודענשטאַאַטס־פּאַרטיי, א פאָרשטעהער פון ועד לאומי און אוסישקין.

ס׳איז אָנגענומען געוואָרען דער טעקסט פון מאַניפעסט צום יודישען פאָלק, אין וועלכען עס ווערט געשילדערט די לאַגע אין ארץ־ישראל און ס׳ווערט גערופען צום אויסדויער אין קאַמף פאַר די יודישע רעכט.

ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען צו פּראָקלאַמירען אַן׳אויסערגעוועהנליכער קאַמפּיין אונטערן נאָמען „בכחון ובביצוזר“, וועלכער וועט דויערן 2 חדשים סעפּטעמבער און אָקטאָבער, דער קאַמפּיין דאַרף אַריינברענגען אַנדערהאַלבען מיליאָן דאָלאַר.

דאַן איז אָנגענומען געוואָרען דער ביודזשעט פון קרן־היסוד אויף אַ סומע פון 277 טויזענד פונט, צוזאַמען מיט דער אויסערגעוועהנליכער הכנסה וועט דער קרן־היסוד האָבען די סומע פון 300 טויזענד פונט.

דער ביודזשעט פון דער עקזעקוטיווע איז פאַר־טיילט געוואָרען אין פאָלגענדע סומען: קאָלאָ־ניזאַציע־צוועקען 82 טויזענד פונט, קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יודען 30 טויזענד, חינוך — 20 טויזענד, עליה — 37 טויזענד, ארבייטס־דעפּאַרטאַמענט — 34 טויזענד. פּאָליטישע ארבייט — 12 טויזענד.

אַלס דירעקטאָרען פון קרן־קימת זענען גע־וועהלט געוואָרען זלמן שאַקין און בערל קאַצע־נעלסאָן.

די שלוס־זיצונג האָט זיך אָנגעהויבען מיט א רעפּעראַט פון אלימלך ניישטאַ אין נאָמען פון דער אָרגאַניזאַציע־קאָמיסיע, אַלע פאָרשלאָגען פון דער קאָמיסיע זענען אָנגענומען געוואָרען דורכ׳ן א. ק.

די יודענשטאַאַטס־פּאַרטיי איז אַנערקענט גע־וואָרען אַלס גאַנצער־פערבאַנד,

שפּעטער האָט געהאַלטען זיין רעפּעראַט א יצחק גרינבוים.

„מזרחי“ האָט אָפּגעגעבען א דעקלאַראַציע, אַז ס׳ווערט נישט אָפּגעהיטען דער אָפּמאַך וועגען שמירת שבת און דער כשרות־פראַגע וואָס קען דער פיהרען דערצו, אַז מזרחי זאָל איבעררייסען דעם אָפּמאַך.

בערל לאָקער האָט אויסגעדריקט זיין בעדוי־ערען, וואָס דער אינהאַלט פון דער מזרחי־דעקלאַראַציע איז פריהער נישט פערעפענטליכט געוואָרען, די ארבייטער־פּאַרטיי לאָזט זיך אָבער דאָס רעכט אויספיהרליך צו ענטפערען אויף דער מזרחיסטישער דעקלאַראַציע.

בערל לאָקער האָט דאַן אָפּגעגעבען א בע־ריכט פון דער פּאָליטישער קאָמיסיע.

רופּאייזע האָט רעפערירט די בעשלוסען פון דער ווירטשאַפטס־קאָמיסיע, ער האָט ערקלעהרט, אַז דער פּראָקלאַמירטער הילפס־פאָנד האָט פאָלגענ־דע צילען:

1) זאָרגען פאַר דער פּאָליטישער זיכערקייט פון יודישען ישוב.

2) שטיצען און בעפעסטיגען די יודישע ווירט שאַפט.

3) שטיצען די יודישע קאָלאָניזאַציע־ווירט שאַפט און יודישע ים־ווירטשאַפט.

4) הילף פאַר די געליטענע פון די אונרוהען אין ארץ־ישראל.

צום סוף האָבען געהאַלטען פייערליכע רעדעס די פאָרשטעהער פון די פאַרטייען הרב בערלין, איוב, גאָלדבערג, מאיר גראָסמאַן, יערי, ד״ר שוואַרצבאַר, שפּרינצאַק, און אוסישקין, אַלע האָ־בען גערופען צו שטיצען דעם נייעם מפעל״ און קעמפען פאַר די יודישע רעכט, מיט׳ן געזאַנג פון התקוה איז די סעסיע פון אקציאָנס קאָמיטעט געשלאָסען געוואָרען.

—*X*—

ווייצמאַן און בן-גוריון

קאָנפערירען מיט דעם קאָלאָניען-מיניסטער

ל אָ נ ד אָ ן, 31. (יט״א טעל.) פּראָפ. ווייצ-מאַן און בן-גוריון האָבען היינט קאָנפערירט מיט׳ן קאָלאָניען-מיניסטער אָרמסבי-גאָר וועגען דער לאַגע אין ארץ-ישראל.

* * *

ל אָ נ ד אָ ן, 31. (יט״א טעל.) די „אגודת ישראל“ האָט היינט אָפּגעהאַלטען א קאָנפערענץ דער פיהרער פון דער „אגודה“ גורמאַן האָט ער-קלעהרט, אַז די פּאַרטיי האָט מיטגעאַרבייט מיט דער קעניגליכער קאָמיטעט.

ל אָ נ ד אָ ן, 31 (יט״א טעלעגר.)

„מאַנטשעסטער גאַרדיען“ וועט היינט פער-עפענטליכען א לייט-אַרטיקעל וועגען דער לאַגע אין ארץ ישראל. אין אַרטיקעל ווערט געזאָגט, אַז צוליב דער האַלטונג פון דער רעגירונג דראָהט, אַז ענגלאַנד זאָל פערלירען דעם מאַנדאַט. צווישען די רעדעס אין פּאַרלאַמענט און די האַנדלונג אין ארץ ישראל ליגט א תהום. ענגלאַנד מוז ענטשיידען

„יא“ אָדער „ניין“.

י ר ו ש ל י ם, 31 (יט״א טעלעגר.)

די העבּרעאישע פּרעסע טרעט אַרויס געגען דער פערמיטלונג פון נורי-פּאַשאַ און פּראָטעסטירט געגען דעם אַריינמישען זיך פון אויסלענדישע אַראַבער. דער „דבר“ וואָרענט פאַר נייע געפעהר-ליכע אַנגריפען און רופט דעם ישוב צו זיין גרייט אָפּצושלאָגען די נייע אַנגריפען.

ווײַטערע בעגרעניצען די יודישע שחיטה

די אויספיהר-פעראָרדנונג וועט די טעג פערעפענטליכט ווערען

וואַרשאַ, 31 (טעלעפאָניש)

די מיניסטעריומס האָבען שוין פערטיג די פעראָרדנונגען וועגען בעגרעניצען די יודישע שחיטה. לויט די פעראָרדנונגען, וועלכע וועלען די טעג אַרויסגעגעבען ווערען, וועט די צאָהל בהמות, וועלכע וועלען קענען געשאָכטען ווערען אויף כשר פעסטשטעלען די וואָיעוואָדזשאַפטס (אין וואַרשאַ די שטאָט-פערוואַלטונג). דערביי וועט די יודישע בעפעלקערונג פון דער בעגרעניצטער צאָהל מוזען פערברויכען סיי דעם פאָדערשטען חלק און סיי דעם הינטערשטען חלק. דער קאָנטינגענט וועט אַרויס-געגעבען ווערען אויף אַ צייט פון 1 ביז 3 חדשים אין קילאָגראַמען פון לעבעדיגער וואָג. די שטאָט-פערוואַלטונגען וועלען אַדורכפיהרען די פערטיילונג פון דער דאָזיגער צאָהל צווישען די פערקויפער פון כשר פלייש, אַרויסגעבענדיג זיי ערלויבנישן צו שעכטען אויף כשר.

די ערלויבנישען אויף שעכטען וועלען אַרויס-געגעבען ווערען נאָר די קאָנצעסיאָנירטע פער-קויפער פון כשר פלייש. דאָס אָפטרעטען די קאָנ... צעסיע איז נישט ערלויבט. אויב אַ בהמה ווערט נאָך דער יודישער שחיטה טריף, מוז זי אויך ... צייכענט ווערען, אַז דאָס פלייש שטאַמט פון יודי... שער שחיטה. אין כשר'ע יאַטקעס טאָר מען נישט ... פערקויפען אויך טריפה פלייש.

די אײנציגע שולע, וועלכע גאַראַנטירט אַן'אמת'ע יודישע ערציהונג
איז נור „תחכמוני" שענקעוויטשאַ 3
טעל. 143-78
אײנשרייבונגען טעגליך אין קאַנצעלאַרי... פון 10 ביז 2 נאָכמ. און פון 5 ביז 7 ...

GIMNAZJUM MĘSKIE i SZKOŁA POWSZECHNA
I. Kacenelsona
ul. ZAWADZKA 43, tel. 151-79.
מיט אָנמעלדונגען פאַר נייע שילער, זיך צו ווענדען אין קאַנצעלאַריע טאָג-טעגליך פון 10—2 פאַרמיטאָג און פון 6—7 נאָכמיטאָג.
דער אָנהויב פון שול-יאָהר איז דאָנערשטאָג, דעם 3. סעפט. 9 פריה.
אין גן-ילדים (פרעבעל-שולע) ווערען אָנגענומען קינדער אין עלטער פון 4 יאָהר אָן.
די דירעקציע.

7 kl. Pryw. Szkoła Powsz. Męska
oraz PRZEDSZKOLE dla płci obojga
p. n. „Nauka i Wychowanie"
Zrzeszenia Nauczycieli w Łodzi
PIŁSUDSKIEGO 62, tel. 245-97.
אײנשרייבונגען פון נייע שילער נעמט אָן די קאַנצעלאַריע טעגליך פון 10 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 5—7 נאָכמ. די עקזאַמענס אין אַלע קלאַסען קומען פאָר דעם 2. און 3. ווזשעשיען ד. י.
יודישע למודים, ווי העברעאישע שפראַך און ליטעראַטור, יודישע געשיכטע, רעליגיע און תנ"ך, ווערען אונטעריכטעט אין אַ זעהר ברייטען מאַסשטאַב. די לעקציעס אין דער 1-טער קלאַס הויבען זיך אָן 9 פריה. מעסיגע פרייזען.
שול-לייטער: ע. נאַלרשמירט.

איז דער בעוואוסטער שולע פון
ש. זשעלאַנקא
פילסודסקעגאָ 70 (ווסכאָדניאַ), פראַנט, 1 שטאָק
ווערען אָנגענומען שילער פון 6 ביז 14 יאָהר.
אין דער שולע ווערט געלערנט אַלגעמיינע למודים לויטן רעגירונגס-פראָגראַם, אַלע יודישע למודים אין גרויסן מאַסשטאַב. אַ גרויס געוויכט ווערט געלייגט אויף דער העברעאישער שפראַך, אין V און VI קלאַס ווערט געלערנט די ענגלישע שפראַך. נאָכן ענדיגען די שולע ווערען די שילער אָנגענומען אין אַלע היגע גימנאַזיעס.
אײנשרייבונגען טעגליך פון 10—2 און 3—8 אָוונד.

בית ספר עברי מעורב
„יבנה"
של החברה ליסוד בתי ספר עממיים וגני ילדים עברים
פיאָטרקאָווסקאַ 111 — אל. קושציושקי 48
טלפון 135-82.
די קאַנצעלאַריע פון דער שולע נעהמט אָן אײנשרייבונגען אין אַלע קלאַסען, ווי אויך אין דער פרעבעל-שולע יעדען טאָג (אַ חוץ שבתים) פון 9—2 נאָכמיטאָג.

בעקאַנטמאַכונג.
מיר מאַכען בעקאַנט דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג, אַז נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט, איז ערעפענט געוואָרען
דער גרויסער ענגלישער זאַל
אַלע 1-טער מאַי 2 און איז צו פערדינגען אויף חתונות, בעלער, פערזאַמלונגען, חינוך א. ז. וו.
דער זאַל איז אייגנעאָרדענט לויט די נייעסטע מאָדערנסטע טעכניק און מיט אַלע בעקוועהמליכקייטען, ווי די נייעסטע געשירען טיש-בעשטעק, ווי אויך הערליכע בעלייכטונג און שעהנע דעקאָראַציעס. שטרענג כשר. בעמ.: ס'ווערט געדאַווענט ראש השנה, יו"כ מיט גוטע חזנים און אַ גוט אייגעשטורירט כאָר. מיט אַכטונג דער איַנהאַבער.

אַכטונג, פאַרבען-העגדלער!
עס ווערט בעקאַנט געמאַכט, אַז דאָס בעוואוסטע פאַרבען-געשעפט א. פ.
„ל. ה. בערגער"
לאָדז, דרעווגאַווסקאַ 5, טעל. 133-39
איז ווירער געעפענט און עמפפעהלט זיך די געעהרטע לאָדזער און פראָווינצער קונדשאַפט.

אַ עונג יום-טוב
קאָנט איהר נאָר האָבען אין גוט-בעקאַנטען און שטרענג כשר'ן
פענסיאָנאַט
„NICEA"
KOLUMNA, Krakowska 3.
דער פענסיאָנאַט געפינט זיך אין בעסטען, גרעסטען און שענסטען וואַלד פון קאָלומנא. פרישע און געשמאַקע שפייזען. פינקטליכע און זאָרגפעלטיגע בעדינונג.
אויף די יום-טובים וועט דאַווענען אַ ספעצ. אָנגאַזשירטער חזן.
אויפ'ן פערלאַנג ספעצ. דיעטישע קיך.
צו זעהר מעסיגע פרייזען!
אינפאָרמאַציעס אין לאָדז:
ביי ר' חיים ווערדינגער, אַגראָדאָוואַ 5, טעל. 215-24
און אויפ'ן אָרט אין קאָלומנא.
די געסט ווערען ערוואַרט ביי דער באַהן.

Dr. med.
J. GOLDBERG
ספעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Śródmiejska 20, tel. 186-13.
נעמט אָן פון 11—1 און פון 7—8 אָוונד

DR. MED.
G. GERSZTAJN
ספעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אָן פון 11—2 און פון 5—830 אָוו.

Dr. med.
A. Banasz
כירורג · אורעלאָג
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
Piotrkowska 121, tel. 139-88
נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאַליסט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
ZACHODNIA 64, tel. 185-49
נעהמט אָן פון 12—2 מיטאָג און פון 7 ביז 8.30 אָוונד.
זונטאָג און חגאות פון 10—12 בייטאָג.

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
GDANSKA 11, tel. 123-47
(רוג 11-טער ליסטאָפאַד)
צוריקגעקעהרט
און נעהמט אָן פון 4-6 נאָכמיטאָג.

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאַליסט פון אַקושעריע- און פרויען-קראַנקהייטען
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-92.
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 10 ביז 1 בייטאָג.

שאַבסעל = מאַבער = קאָרפּאָראַציע
קילינסקיעגאָ 40
אַכטונג, מיטגלידער!
אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעשלוס פון דער פערוואַלטונג, ווערט איהר אויפ... געפאָדערט צו מאַכען אייער אייגקויף ... דעקעל און פאַפיר ביי פאָלג. כּוחים:
1) M. Orlański, Południowa 11
2) I. Grunis, Piotrkowska 17
3) I. M. Lipiński, Zachodnia 59
4) L. Szapiro, Zachodnia 68
דאָס דערמאָנטע איז גילטיג ביז צום ...
די פערוואַלטונג
סעקרעטאַר (—) מ. פּרסנסקי
סעקרעטער (—) מ. גאָלדמאַ...

לעטשניצע
פאַר ווענעריש קראַנקע פון דאָקטוירים ספעציאַליסטן
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.
וועגעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
אין טעטיג אַ גאַנצען מעת לעת
גאָר פרויען אַ ספעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ באַראַטונג 3 זל.

אויערען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט
ביי דער קליניק איז טעטיג
אַ רענטגען-גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

ד"ר העללער
ספעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
טראַוגוטאַ 8. טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען — אַ ספעציעלער וואַרטע-זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med.
M. JAKOBSON
כירורג
ביינער-כירורג-ספעציאַליסט
D-ra Sterlinga 22
(Nowa-Targowa) tel. 174-42.

Dr. med.
P. Braun
צוריקגעקעהרט
ספעצ. פאַר טריפער, סיפילים און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 100-57
נעהמט אָן פון 8—2 מיטאָג און פון 4—9 אָוו.
ספעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Starszy Felczer
B. JOSKOWICZ
פּולנאַצנאַ 4, טעל. 141-86
נעמט אָן טעגליך פון 8—11 און 4—6 נ"מ
טעגליך פאַקען-שטעלען
מיט פרישע קראַוויאַנקע.

DR. MED.
L. Pikielny
אוראָלאָג-כירורג
ספעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און אורין-קראַנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219-90
נעהמט אָן פון 4—7 נאָכמיטאָג
צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
Ignacy Margolis
אויגען-קראַנקהייטען
Piotrkowska 113, tel. 165-17
צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
Klara Margolis
קאַבינעט פאַר פיזיקאַלישער היילונג
Piotrkowska 113, tel. 165-17
צוריקגעקעהרט.

Dr. B. Windzberg
CHIRURG
przyjmuje od 1—3 p. p.
Piłsudskiego 15
tel. 206-75.

DR.
Michał URBACH
נערוועז און אינערליכע קראַנקהייטן און פיזיקאַלישע טעראַפּיע
נעמט אָן פון 1—2 און פון 5—7 נאָכמ.
Zawadzka 15 m. 6 tel. 148-83

Dr.
Wajnberg
ספעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אָוו.

קוראַטאָריום פון דער
באַראַכאָוו-שול
אין לאָדז, פל. קאַשטשעלני 4.
ס'איז נאָך פאַראַן אַ בעגרעניצטע צאָהל פרייע פלעצער אין דער 1-טער אָפּטיילונג פון דער באַראָכאָוו-שול.
אײנשרייבונגען יעדען טאָג פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג אין לאָקאַל פון דער שול, פלאַץ קאָשטשעלני 4.
קינדער ווערען אָנגענומען פון 6 יאָהר אָן.
ביים אײנשרייבען דאַרף מען מיטנעהמען די מעטריקע און פאָקען-שיין.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעלעפאָן 246-09
נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אָוו.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאַליסט פאַר טריפער, סיפילים און הויט - קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער - שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פראָנט, 1טער שטאָק
נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָוונט
זונטאָג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג.
ספעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען

Dr. I. ZYW
כירורג
צוריקגעקעהרט
11-go LISTOPADA 17,
Telefon 123-41
נעמט אָן פון 1—2 און פון 5—7 אָוונד

Dr. I. Piechowicz
ספעציאַליסט פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
שרודמיעסקאַ 18, טעל. 107-79.
נעמט אָן פון 8—10 פרי און פון 3—7 אָוו

פערמיטלונגס=אקציע אין שפאניען

האבן אונטערגענומען די דיפלאמאטישע פארשטעהער

ה ע נ ד יי, 31 (ספ. טעל.)
די דיפלאמאטישע פארשטעהער אין שפאניען האבן אונטערגענומען א פערמיטלונגס־אקציע צווישען די אויפשטענדיגע און דער רעגירונג, די דיפלאמאטישע פארשטעהער בעטאנען, אז די אקציע הייסט נישט דאס אריינמישען זיך אין די אינערליכע אנגעלעגענהייטען פון שפאניען נאר האט דעם צוועק צו געפינען מיטלען זי אזוי צו שיצען די ציווילע בעפעלקערונג אין גאנץ שפאניען.

ב ע ר ל י ן, 31 ספ. טעל.
„לאקאל אנצייגער" מעלדעט פון רוים, אז אין וואטיקא; האט מען אונטערגענומען דיפלאמאטישע שריט ביי די אייראפעאישע מלוכות, אז זיי זאלען דערפיהרען צו פרידליכער ליקווידאציע פון שפאנישער בירגער־קריג.

מ א ד ר י ד, 31 (ספ. טעל.)
די דייטשע אמבאסאדע האט זיך איבערגעטראגען קיין אליקאנט.

געוואלדיגער אנגריף אויף אירון

רעגירונגס-מיליטער שטויסט ערפאלגרייך אפ די אויפשטענדיגע

פ א ר י ז, 31 (ספ. טעל.)
פון הענדיי מעלדעט מען: אירון שטעהט ערב אן׳ענטגילטיגע שלאכט, לויט א בעפעהל, וועלכען גענ. מאלא האט ארויסגעגעבען דעם אויפשטענדיגען מיליטער דאפען זיי פארנעהמען די שטאט אדער אומקומען.

דער געגנער האט זיך שוין עטליכע מאל גע ווענדעט צו דעם אנפיהרער פון רעגירונגס-מיליטער אין אירון צו עוואקואירען די ציווילע בעפעלקערונג. די עוואקואציע האט זיך געזאלט אנהויבען נעכטען אין אווענד, 10 א זייגער אין אווענד זענען צו דער פראנצויזישער גרעניץ אנגעקומען די ערשטע גרופען פרויען און קינדער, פליטים פון דעם בעלאגערטען אירון, ביז איצט זענען שוין אנגעקומען 1500 עוואקואירטע.

נעכטען איז אויף דעם אפשניט סאן־סעבאסטיאן, אירון געווען רוהיג.

ה ע נ ד יי 31 (ספ. טעל.)
האבן איינס ביינאכט האבען זיך אויף דעם מאגיסטראט־פלאץ אין אירון פערזאמעלט אנ׳ערך 2000 פליטים. וועלכע האבען אפגעוואַרט דאס אנקומען פון אויטאס, וועלכע קורסירען, הין און צוריק ביז צו דער פראנצויזישער גרעניץ.

לויט די פארמעלע פארארדנונגען האבען האלב פון געזאלט בלייבען אין אירון נאר מאנספערשוינען, דער מלחמה־קאמיסאר פון רעגירונגס-מיליטער מארגארידא האט ערקלעהרט אז דורך די גאסען פון אירון, וועט נישט אדורכגעהען קיין איין אויפשטענדיגער כל־זמן אין שטאט וועט זיין נאך איין פערטיידיגער.

פ א ר י ז, 31 (ספ. טעל.)
דער הויפט־קוואטיר פון די אויפשטענדיגע מעלדעט, אז די אפטיילונגען פון גענ. מאלא האבען פערנומען אין אסטוריען די געגענד עספונא. ווי זיי האבען צוגענומען 5 לאסט־אויטאס מיט אמוניציע.

אין ס׳דאגאסא האבען די אויפשטענדעדע אפגעהאלטען א נצחון איבערן רעגירונגס-מיליטער היגטער אטיענזא.

די אפטיילונגען, וועלכע זענען ארויס פון מאלדרא, זענען צוזאמענגעגאנגען ביז גארטערא און קאריאכא. ביידע געגענדען זענען פערנומען געווארען דורך די אויפשטענדעדע.

מ א ד ר י ד, 31 (ספ. טעל.)
דאס קריגס־מיניסטעריום מעלדעט, אז אויפ׳ן אפשניט פון גוואדאראמא האבען די אויפשטענדיגע אנגעהויבען א געוואלדיגען אנגריף, וועלכער איז אפגעשטויסען געווארען, די פערלוסטען פון די אויפשטענדיגע בעטרעפען 165 טויטע, דאס רעגירונגס־מיליטער האט גענומען פיל געפאנגענע און קריגס־מאטעריאל אויפ׳ן פראנט פון עסטראמאדורא האט דאס רעגירונגס־מיליטער אפגעהאלטען נצחונות.

ס ע וו י ל, 31 (ספ. טעל.)
די אויפשטענדיגע מעלדען, אז 10 רעגירונגס-עראפלאנען זענען אראפגעשאסען געווארען.

אין ריא־טינטא זענען 67 בערג-ארבייטער, וועלכע זענען גענומען געווארען אין געפאנגשאפט פערמשפט געווארען צום טויט.

נ יו־י א ר ק, 31 (ספ. טעל.)
דער פרעזידענט רו וועלט וועלכער מאכט איצט א רייזע אין די געגענדען וועלכע האבען שטארק געליטען צוליב דער גרויסער טרוקעניש, האט בעקומען אן אפיציעלע מיטטיילונג, אז א שפאנישער עראפלאן האט באמבארדירט די אמעריקאנער טארפעדא־שיף „קעני". וועלכע האט זיך געפינען 38 מייל פון דער שפאנישער גרעניץ, דער עראפלאן האט געווארפען עטליכע באמבעס אויף דער שיף אבער איז אוועק אין אן׳אומבעקאנטער ריכטונג.

דער פרעזידענט רוזוועלט האט בעאויפטראגט דעם שטאט־סעקרעטאר הול צו פראטעסטירען ביי דער שפאנישער רעגירונג געגען דער באמבארדירונג פון דער אמעריקאנער שיף, צוליב דעם וואס מ׳האט נישט געקענט פעסטשטעלען צו וועמען דער עראפלאן האט געהערט צו דער רעגירונג אדער אויפשטענדיגע, איז אן׳אנאלאגישער פראטעסט געשיקט געווארען צו דער רעגירונג פון די אויפשטענדיגע קיין בורגאס.

טראצקי איזאלירט אין נארוועגיען

ער טאר זיך נישט פריי בעוועגען!

בערלין, 31 (ספ. טעל.)
דאס נארוועגישע יוסטיץ-מיניסטעריום האט בעשלאסען אינגאנצען צו איזאלירען טראצקי׳ן און זיין פרוי. ער וועט זיך נישט קענען פריי בעוועגען, ער טאר נישט אויפנעהמען קיין שום געסט, זיין פאסט, טעלעגראמען און טעלעפאנען וועלען צענזורירט ווערען.

לאנדאן, 31 (ספ. טעל.)
דער קארעספאנדענט פון „דיילי הערעלד" מעלדעט פון מאסקווא, אז דער שעף פון דער סאוויעטישער האנדעלס-מיסיע אין ענגלאנד, אזשערסקי האט אויסגעדריקט זיין גרויס פערוואונדערונג צוליב די קלאגען וואס קורסירען ארום זיין פערזאן. „מיין רייזע קיין מאסקווע, האט אזשערסקי ערקלערט — האט אין זיך נישט קיין שום אויסערגעוועהנליכעס, איך פערשטיי נישט, פארוואס עס קומט פאר אזא טומעל ארום מיין פערזאן. מארגען פאהר איך אפ מיט אן׳עראפלאן פון מאסקווע און וועל קומען קיין לאנדאן מיטוואך".

גענ. רידז=שמיגלי אין פאריז

רעדע פון פראנצויזישען קריגס=מיניסטער דאלאדיע

פאריז, 31 (ספ. טעל.)
היינט 9 אינדערפריה האט גענ. רידז-שמיגלי, וועלכער וויילט איצט אין פאריז, געלעגט א קראנץ אויפן קבר פון אונבעקאנטען זעלנער און דאן איז דער גענעראל אוועק אויף א פריהשטיק, וואס האט איינגעארדענט פאר זיין כבוד וועגען דער מיניסטער דעלאדיע.

נאכן פריהשטיק איז גענ. רידז-שמיגלי ארויסגעפאהרען אויף אנ׳איטא קיין ריימס, וואו ס׳איז פארגעקומען א גרויסע רעוויע פון לופט-מיליטער.

פאריז, 31 (ספ. טעל.)
בעתן פריהשטיק לכבוד דעם גענ. רידז-שמיגלי האט דער קריגס-מיניסטער דעלאדיע געהאלטען פאלגענדע רעדע:

איך בין שטאלץ, אז איך קען בעגריסען אין נאמען פון דער פראנצויזישער ארמעע דעם פיהרער פון דער פוילישער ארמעע. אין מאמענט ווען ער איז אריבערגעטרעטען אונזער גרעניץ, מיר קענען אייערע פערדינסטען, אייערע מיליטערישע קענטניש, און העלדישקייט, וועלכע ער האט אפגעגעבען פאר זיין לאנד אלס געוועהר - פריינד און שילער פון גרויסען מארשאל פילסודסקי. זייט זיכער, אז אונזער ארמעע וועט זיין שטאלץ ארויסצוטרעטען פאר אייך און בעווייזען. אז פראנקרייך קען רעכנען אויף אייהר צו פערזיכערן איהר אונאפהענגיגקייט און פרייהייט. גאנץ פראנקרייך דריקט אויס די ווארימע געפיהלען פארן פוילישען פאלק.

אנטי=יודישע געשעהענישען אין ווארענזש

כוליגאנעם שלאגען יודען און האקען שויבען אין יודישע וואוינונגען

ק ר א ק א, 31 (טעלעפאניש)
אין שטעטעל ווארענש, בעלזער פאוויאט זענען פארגעקומען אנטי-יודישע עקסצעסען. דארט איז פארגעקומען א פויערים-צוזאמענפאהר און א פייערליכע גאטעסדינסט פון די אוקראינער. נאך די פייערליכקייטען זענען כוליגאנעס בעפאלען יודען, זיי געשלאגען און אויסגעהאקט פיל שויבען אין יודישע וואוינונגען אין נעוועלבער. ס׳זענען פערהאן עטליכע פערוואונדעטע יודען. די פאליציי האט צוריקגעשטעלט די ארדנונג.

לעצטע דעפעשען

וו א ר ש א, 31 (טעלעפאניש)
אין דארף קאזשי־דול נעבען גריצע האט געפאכטעט א סאד א געוויסער יחיאל קליינמאן. קליינמאן האט געהאלטען 2 וועכטער, א יודישען חיים יהושע לובלינער און א קריסטליכען יאווארסקי. צווישען ביידע וועכטער איז אויסגעבראכען א מחלוקה און לובלינער האט דערשאסען אויף טויט יאווארסקי׳ן. לובלינער איז ארעסטירט געווארען.

וו א ר ש א, 31. (טעל.) היינט אינדערפריה האט דער 30-יעהריגער זיגמונט סקארופסקי אויף קרוטשא גאס געשאסען אויף דער 25-יעהריגער סטאניסלאווא סאסנאווסקא פון נאווי-שוויאט 25 און זי שווער פערוואונדעט סקארופסקי האט זי דערשאסען צוליב א ליבעס-ענטוישונג, די דריטע קויל האט געטראפען דעם צופעליג דורכגעהענדער סטודענט יאן קוטשמיק, וועלכער איז געפאלען טויט אויפן ארט.

פ א ר י ז, 31. (ספ. טעל.) דער היינטיגער נומער פון „פיגארא" ברענגט א סענסאציאנעלע ידיעה פון מאסקווא. די צייטונג האלט, אז די 16 פערמשפטע אנפיהרער פון דער טראצקיסטישער אפאזיציע זענען נישט דערשאסען געווארען, די צייטונג שרייבט. אז די עקזעקוציע איז געווען א פיקטיווע און אין דער אמת׳ן זענען די פערמשפטע ארויסגעשיקט געווארען קיין סיביר.

די דאזיגע סענסאציאנעלע ידיעה איז פון ערגעץ נישט בעשטעטיגט מיר געבען זי איבער אויף דער פער אנטווארטליכקייט פון דער דערמאהנטער צייטונג.

ווארשא, 31 (טעלעפאניש) פון די 16 באלאנען, וועלכע זענען זונטאג ארויסגעפלויגען אין קאנקורס וועגען דעם פריז א. ג. פון גארדאן-בענעט האבען זיך 2 באלאנען אראפגעלאזען אין פוילען, דאס זענען די באלאנען „סירענא" און „סאנאק".

3 אזייגער פארטאגס זענען 3 באלאנען אריבערגעפלויגען די סאוויעטישע גרעניץ.

באכום, 31 (ספ. טעל.) אין קוילען-גרובען לאטרינגען איז היינט פארגעקומען א שרעקליכער אויפרייס. 17 ארבייטער זענען דערהרג׳עט געווארען, 12 שווער פערוואונדעט, די צאהל טויטע איז נאך גרעסער ווייל מ׳האט נאך נישט אויסגערוימט די חורבות אונטער וועלכע ס׳געפינען זיך נאך ארבייטער.

ווארשא, 31 (טעלעפאניש) אין שווידער איז היינטיגע נאכט פון אן׳אומבעוואוסטער סיבה אויסגעבראכען א שרפה אין דער ווילע פון א געוויסען פויערשטיין, דאס פייער איז אויסגעבראכען בעת די לאקאטארען זענען שוין געשלאפען און זיי האבען זיך קוים געראטעוועט מיט׳ן לעבען. די גאנצע ווילע איז אוועק מיט׳ן רויך, די לאקאטארען האבען גארנישט בעוויזען אפצוראטעווען. די פאליציי פיהרט א שטרענגע אויספארשונג וועגען דער געהיימנישפולער שרפה.

בערלין, 31 (ספ. טעל.) ס׳ווערען קאטעגאריש אפגעליוקענט די ידיעות, אז מוסאליני זאל זיך טרעפען מיט היטלער׳ן.

סויל, 31 (ספ. טעל.) אלס קרבנות פון דעם טייפון, וועלכער איז געבטען אדורך איבער דרום-קארעא זענען געפאלען 1104 טויטע, 1028 פערוואונדעטע און 428 שווער פערוואונדעטע. די מאטעריעלע שאדענס זענען זעהר גרויס.

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע. וועגערישע און הויט-קראנקהייטען
טראוגוטא 9 טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—1 און פון 5—9 אווענט
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

רעזולטאטען פון די קהלה-וואהלען

אין זגערזש, פאביאניץ, אלעקסאנדער און לאסק

זגערזש, 31 (טעלעפאניש)
דער אויסגאנג פון די קהלה-וואהלען איז פאלגענדער:

ליסטע נומער 1 — בעלי-בתים 158 שטימען און 2 מאנדאטען.

ליסטע נומער 2 — אונפארטייאישע ארבייטער 38 שטימען — אהן מאנדאט.

ליסטע נומער 3 — פריוואט-ליסטע פון ה' בלושטיין האט בעקומען איין-איינציגע שטימע.

ליסטע נומער 4 אונפארטייאישע יוגענד — 127 שטימען און 1 מאנדאט.

ליסטע נומער 5 — „אגודה" 197 שטימען 2 מאנדאטען.

ליסטע נומער 6 „בונדי" — 145 שטימען 2 מאנדאטען.

ליסטע נומער 7 אלעקסאנדערער חסידים 107 שטימען — 1 מאנדאט.

ליסטע 8 — ציוניסטען 63 שטימען אהן מאנדאט.

ליסטע 10 „מזרחי" — 36 שטימען אהן מאנדאט.

פאביאניץ, 31 (טעלעפאניש)
דער רעזולטאט פון די זונטאג׳דיגע וואהלען צו די קהלה-וואהלען אין פאביאניץ האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען:

ליסטע נומער 1 סאבאטשאווער און ראדאמסקיער חסידים 222 שטימען — 2 מאנדאטען.

ליסטע נומער 2 — אלעקסאנדערער חסידים 184 שטימען — 1 מאנדאט.

ליסטע נומער 3 — „אגודה" 385 שטימען — 4 מאנדאטען.

ליסטע נומער 4 — „פועלי אגודת ישראל" 145 שטימען — מאנדאט.

די ליסטע נומער 7 — שוהל בעלי-בתים זענען געבליבען אהן א מאנדאט מזרחי און ציוניסטען האבען קיין ליסטעס נישט אריינגערעגען.

ווי בעקאנט האט די וואהל-קאמיסיע געפסל׳ט 5 ליסטעס פון האנדווערקער רעכטע, פועלי ציון, לינקע פועלי ציון, אונפארטייאישע האנדווערקער, וואס האט ארויסגערופען גרויסע פראטעסטען צווישען דער יודישער בעפעלקערונג.

אלעקסאנדער, 31 (טעלעפאניש)
דער אויסגאנג פון די זונטאג׳דיגע קהלה-וואהלען אין אלעקסאנדער זענען פאלגענדע:

די ליסטע פון נאציאנאלען בלאק: ציוניסטען, רעכטע פועלי ציון, האנדווערקער און בעלי-בתים האבען בעקומען 2 מאנדאטען.

דער בלאק פון „אגודה", אלעקסאנדערער, מזרחי און ראדאמסקער חסידים — 6 מאנדאטען.

דער קאמיטעט פון נאציאנאלען בלאק האט אריינגעטראגען א פראטעסט, פאדערנדיג א דריטען מאנדאט.

לאסק, 31 (טעלעפאניש)
די רעזולטאטען פון די לאסקער וואהלען זענען פאלגענדע: ציוניסטען 2 מאנדאטען, האנדווערקער — 2, שוהל-בעלי-בתים — 1 און אגודה — 3 מאנדאטען.

אויסטלוגען אויפ׳ן יריד
קיין וויען
6—12 סעפטעמבער 130 זל.

אויסטלוגען אויפ׳ן יריד
קיין פראג
7—14 סעפטעמבער 120 זל.

קיין ווארשא
אויף די באלאנען-פערמעסטונגען גארדאן-בענעט. די רייזען הין און צוריק צוזאמען מיט׳ן איינטריט אויף די פערמעסטונגען 6.20 זל. אפפאהר דעם 29/8, 6.11 מינוט. פון ווארשא, דעם 30/8, 10.10 מינוט.

אנמעלדונגען נעהמט אן
„ארביס" פיעטריק. 18,
טעל. 249-40.

Dr. med
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט,-געשלעכטס קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען און נעמט אן
פיעטריקאווער 161 טעל. 245-21
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצא-פרייזען
פון 11 פריה ביז 3 בייטאג און פון 7 ביז 9 אווענד
זונטאג פון 8—1 בייטאג.
פאר פרויען א בעזונדער ווארטע-זאל

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ
אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29
און פון 4—10 אווענד אויף נאווטשעטש 13. —:— צוגענגליכע פרייזען
פאר ארבייטסלאזע — הנחה.

Lek. Dentysta
St. Gelberg
Zawadzka 14, tel. 108-33
צוריקגעקעהרט.

Dr. med. J. Schlosser
כירורג
ul. CEGIELNIANA 30
tel. 122-16
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 4—7 אווענד.

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב - פון 8—1 בייטאג

DR.
S. Kantor
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוועכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 6—9 אוו.

די פאריזער וויזיטע פון גענ. רידז-שמיגלי און שאכט

קיין פאריז איז ארויסגעפאהרען דער גענעראל-אינספעקטאר פון די בעוואפענטע כוחות גענ. רידז-שמיגלי. ס'איז שווער אין דעם מאמענט צו זאגען, צי דאס איז א וויזיט צי א רעוויזיט. פאר דעם איז, ווי בעקאנט, געוועזען אין ווארשא גענ. גאמלען, וועלכער, ווי מ'דארף רעכענען, האט נישט וויזיטירט נאר גיכער צוגעגרייט דעם וויזיט פון גענעראל - אינספעקטאר פון די בעוואפענ.-ע כוחות אין פאריז. איז עס דאך נישט בלויז א העפליכקייט-וויזיט, וואס איז אויסגערעכענט אויף אנ'עפענטליכער ערקלערונג, אויף טאסטען און רעדעס. מיליטער-לייט פיהרען זיך מיט אנדערע מעטאדען. איז דעריבער בעתן וויזיט פון שעף פון פראנצויזישען גענעראל-שטאב גענ. גאמלען נישט געווען קיין שום עפענטליכע ערקלערונגען, הוץ א קליינעם אינטערוויו. שווייגען האט אין דעם פאל געדארפט זיין גאלד און דאס נישט אבסטראקט. ווארום ס'האט געהאט א ספעציעלע בעדייטונג אין דער ענטוויקלונג פון די געהעריגע בעציהונגען צווישען פוילען און פראנקרייך.

ס'איז שוין איצט קיין ספק נישט, אז דער וויזיט פון גאמלען איז געווען פערבונדען מיט צוגרייטען די רייזע פון גענ. אינספעקטאר פון די בעוואפענטע כוחות קיין פאריז, ווארום דער אפפאהר פון גענ. רידז-שמיגלי איז פארגעקומען נאכן לעצטען אויפהאלט פון שעף פון פראנצויזישען גענעראל-שטאב. מ'האט אין דעם פאל נישט אפגעהיט די צערעמאניע, וואס איז איינגעשטעלט אויף וויעזשבאווער גאס, מ'האט נישט אפגעלייגט דעם אזוי גערופענעם רעוויזיט אויף ווייטערדיגע טערמינען.

נאך מיט עטליכע וואכען צוריק האט מען גערעדט וועגען ארויספאהרען אין אקטאבער, דערנאך אין סעפטעמבער, מיט עטליכע טעג צוריק האט מען אנגעזאגט די אנוועזענהייט פון גענ. אינספעקטאר אין די ערשטע טעג פון סעפטעמבער, ביז דער אפיציעלער קאמוניקאט האט ענדליך די זאך פולשטענדיג אויפגעקלערט. עס איז געווארען בעקאנט, אז דער גענעראל-אינספעקטאר פערלאזט ווארשא פרייטאג דעם 28-טען ד. ח.

צו דער עפענטליכער מיינונג וועלען ווידער נישט דערגיין קיין שום פרטים פון די שמועסען וועלכע מ'פיהרט אין פאריז. ס'קען אבער זיין, אז דער וויזיט וועט געקרוינט ווערען מיט עפעס אנ'אקט. ס'קען זיין, אז ס'וועלען זיך איבערחזר'ן די געשעהענישען פון יאהר 1921, ווען דער מלוכה-שעף יוזעף פילסודסקי איז געפאהרען קיין פאריז, ווען עס זענען אפגעשלאסען געווארען די אקטען, וועלכע שטעלען פעסט דעם בונד צווישען פוילען און פראנקרייך.

אבער שוין אויפן וועג קיין פאריז האט דער גענעראל - אינספעקטאר פון די בעוואפענטע כוחות געמאכט א געוויסען אקט פון קורטואזיע לגבי דעם שעף פון שטאב פון דער פראנצויזישער ארמעע. גענ. רידז-שמיגלי פאהרט קיין פאריז דורך וויען, אויסמייד'ענדיג אזוי ארום בערלין. מיטן וועג דורך וויען איז אויך געקומען קיין ווארשא גענ. גאמלען. אין דעם קליינעם אקט, וואס איז גיכער א פראגמענט פון פאהרפלאן, שטעקט א פאליטישער זין. אין דעם אויסוואהל פון מארשרוט איז פארהאן א געוויסע העפליכקייט פון דיפלאמאטישען כאראקטער.

די הפסקות צווישען די וויזיטען זענען נישט פערשטערט געווארען מיט קיין שום דייטשען בעזוך אין פוילען. ס'איז קיינער נישט אראפגעקומען פון בערלין, כדי צו פערפלאנטערן פערריכטע זאכען. איבריגענ'ס האבען זיך די געשעהענישען אפגעשפילט אויף דעם אפ ניט, וואו די דיפלאמאטישע אקט'וויטעט פון די דייטשע דיפלאמאטען מוז איינגעהאמעוועט ווערען.

די סיטואציע אין אייראפע איז, ווייזט אויס, ערנסט, וויבאלד אין פערשידענע לענדער גייען די דיפלאמאטען אפ אויפן צווייטען פלאן, כדי אפצוטרעטען דעם פלאץ פאר מיליטערלייט. בעת דער שעף פון פראנצויזישען שטאב האט געווילט אין ווארשא, איז נאך דאן נישט געווען היטלער'ס פעראָרדנונג וועגען פערלענגערן דעם טערמין פון מיליטער-דינסט. הגם די אינפורנאציאנאלע סיטואציע איז שוין געווען זעהר אנגעשטרענגט, ס'האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז די דיפלאמאטען זענען נישט בכוח פונאנדערצופלאנטערן די דאזיגע בעציהונגען, אז קיין שום נייע פארמול, וואס איז צוגעגרייט געווארען אין די מיניסטעריומס פאר אויסלענדישע ענינים האט קיין שום פראבלעמען נישט געלעזט, נאר איז געווארען א פאפירענע דאמבע געגען די ברוטאלע שאך-צוגען פון אנדערע פאקטארען.

בעת אין די דיפלאמאטישע קרייזען האט מען צונויפגעשטעלט פארמולעס פון נישט מישען זיך אין שפאנישע ענינים, האבען אנטייל גענומען פון די דאזיגע אונטערהאנדלונגען מיט דייטשלאנד און איטאליען אין דער שפיץ, אקטיוו געשטיצט מיט דער הילף פון די פליה-מיניסטעריומס די שפאנישע אויפשטענדלער.

די סתירה צווישען די ערקלערונגען פון די דיפלאמאטען, וועלכע ווערען בענוצט צו פרעדיגען שלום-ווערטער, און דעם אמתן צושטאנד איז גרוים אין יעדען לאנד. דער גרויסער מענש וויל בעסער הערען די ערקלערונגען פון גענעראלען, איידער דעקלאראציעס פון מיניסטער פאר אויסלענדישע ענינים. ווידמעט מען דעריבער מעהר אויפמערקזאמקייט דעם וויזיט פון גענ. רידז-שמיגלי איידער וועלכען עס איז אנדערן.

דער אפפאהר פון גענעראל - אינספעקטאר פון די בעוואפענטע כוחות ווערט נאטירליך בעגלייט דורך קאמענטארען פון דער פרעסע. „פאלסקא זבראינא" בעהויפט, אז „אונזערע פערבינדעטע האבען נישט אלע מאל געקענט פערשטעהן, אז דאס לעבען פון פוילען, איהרע שכנישע פערהעלטנישען, נישט איין מאל איהרע בלוטיגסטע אינטערעסען האבען געפאדערט און פאדערן אנ'אייגענע אומאפהענגיגע און היסטאריש פעראנטווארטליכע פאליטיק, וואס איז אפשר נישט קיין נויטווענדיגקייט פאר אנדערע מלוכות, וועלכע זענען אויך פריינדשאפטליך פערבונדען מיט פראנקרייך". אין דער דאזיגער איינגעהאלטענער אפשאצונג דארף מען אויסלייענען, אז דער בונד מיט פראנקרייך קען נישט ענדערן די פאליטיק פון פוילען לגבי דייטשלאנד, לגבי דעם ראטען-פערבאנד און טשעכאסלאוואקיען. דאס ענגער מאכען די בעציהונגען קען פארקומען בלויז דורך דער בילעטראלער (צווייזייטיגער) סיסטעם. א שווייגענדיגער עדות פון הייסע ליבע און א הארציגער פערטרויאונגסמאן האט רעכט צו זיין בלויז רומעניען.

ס'האט זיך געדוכט, אז די וויעזשבאווע גאס האט געקריגען דעם גרעסטען אסעקוראציע-פאליס, אז זי קאן שטאלץ בעווייזען דעם פאפיר דארטען וואו מ'דארף. און דאך האט די דייטשע פרעסע אנגעהויבען שטארק נאכצושפירען און מיט א ביסעל א דענערווירטען טאן ערקלערט זי, אז אלץ איז אין דער בעסטער ארדנונג, ווארום ס'איז קיין רייד נישטא וועגען א דורכמארש פון דער סאוויעטישער ארמעע דורך דער פוילישער טעריטאריע.

די דייטשע פאקטארען האבען אבער בעשלאסען צו „פערשאכטירען" דעם וויזיט פון גענעראל-אינספעקטאר. מ'האט זיך שוין נישט געשפילט אין קיין שום פאראורטיילען. דער דייטשער פיהרער אדאלף היטלער שיקט אנ'אייגענהענטיגען בריף דעם יוד בלום. דער ווירטשאפטליכער דיקטאטאר פון דייטשלאנד שאכט לייגט גלייכצייטיג פאר די בעסטע בעדינגונגען בנוגע דעם סחורות - אויסטויש און קלערט אויף צווישען די שורות, אז ער האט שוין אין קעשענע דעם צווייטען אליאנס פון פראנקרייך טשעכאסלאוואקיען.

דער וויזיט פון גענעראל - אינספעקטאר קומט דעריבער פאר אין אויסערגעוועהנליכע אומשטאנדען. צוגלייך מיט די דיפלאמאטען, גלייך מיט די פרובען אריינצונארען מיט הילף פון ווירטשאפטליכע קאנצעסיעס, האט די לעצטע טעג גענומען א ווארט די מיליטערישע פאקטארען. מ'האט שוין אוועקגעווארפען דאס בעקוקען די טראקטאטען, דאס אויס... שען די ארטיקלען און אפמאכען. די אליאנ... טרעפען זיך אויף בעקוקען געגענזייטיג די ... פארטען, דאס מיליטער, די איבונגען און ... זיך אפ, אטעמענדיג מיט פרישער לופט אויף ... הערבסט - מאנעווערעס. דער פויליש - פראנצויזישער בונד ווערט פעסטגעשטעלט אויף ... יסודות, נישט ביים ביורא, נאר אין פעלד.

די פרוכט אבער פון דעם דאזיגען בונד ... לען צייטיג ווערען נישט אויף די פעלדער, ... אויף די עפענטליכע וועגען, אין די פאבר... א. אז. וו. די הערבסט - מאנעווערעס זענען ... א פארשפיל אן אובערטור.

רעגנ'. („נאש פשעג.")

וואס לאזט אונז הערען די סעסיע פון אקציאנס-קאמיטעט אין ציריך

איינע פון די טראגישסטע דערשיינונגען אינם יודישען לעבען איז געווען די סעסיע פונם ציונ. אקציאנס - קאמיטעט, וואס איז די טעג פארגעקומען אין ציריך.

דארט, אין ארץ-ישראל קומט פאר א סיסטעמאטישע פלאנמעסיגע רואינירונג פון דער נאציאנאלער היים, וואס איז מיט אזוי פיל יודישע קרבנות געבויט געווארען, דארט ווידער, אין לאנדאן, ווערען די מעשים - תעתועים פון די אראבישע כוליגאנעם דיפלאמאטיש בעשטעטיגט און בעלוינט, און דא אין א שטילער זייטיגער שווייצארישער שטאט, זיצען די פעראנטווארטליכע פיהרערס פון דער בעוועגונג ארום אט דער היים און האלטען איכה - רעדעס, בעת זיי, די רעדנערס אליין, זענען מודה אין דער אומנוציגקייט און אומפרוכטבארקייט פון זייערע רייד.

צו וועלכען זשע צוועק איז מען זיך פארט צונויפגעקומען אין ציריך? וואסער וויכטיגען בעדייט האט די דאזיגע פערזאמלונג געהאט, אויב ס'איז רעכט געווען אוועקלאזען די ארענע פון די שרעקליכע מעשים, אפזונדערן זיך פאר טויזענדער מיילען און קאנפערירען ביי פערמאכטע טירען?

אנ'ענטפער דערויף דארפען מיר זוכען אין די עטליכע מאגערע זאצען, וואס זענען דערגאנגען צו דער עפענטליכקייט פון דער פערזאמלונג, אינם קורצען אינהאלט פון די לאנגע רעדעס פון די צוויי הויפט - פיהרערס, פרעזידענט ווייצמאן און עקזעקוטיוו - פארזיצער בן-גוריון.

פרעזידענט ווייצמאן ווערט געזאגט אינם קאמוניקאט, איז געווען פעסימיסטיש געשטימט און ד. בן-גוריון האט געזאגט, אז מ'מוז זוכען א וועג פון שלום און פשרה מיט די אראבער. אט צוליב די צוויי מאמענטען א פנים האט מען עם די סעסיע צונויפגערופען כדי צו אפישירען פאר די יודישע מאסען און אויך פאר דער אויסערליכער וועלט די איצטיגע איינשטעלונג פון דער ציוניסטישער פיהרערשאפט.

די דאזיגע שטימונג איז אהן ספק א דירעקטער המשך פון דער „הבלגה", וועלכע איז אין משך פון פיר וואכען דורך דער זעלביגער פיהרערשאפט אדורכגעפיהרט געווארען מיט אזוי פיל טאקט און אויסגערעכענטקייט.

גענויער אריינלאזען זיך אין אויסטייטשען דעם דאזיגען המשך איז נישט כדאי, ווייל ס'איז אלעמען פערשטענדליך.

אויב אבער מיר וועלען זיך דערמאהנען ווייצמאנס בעריהמטע פראזע אין דערזעלביגער ציריך מיט 7 יאהר צוריק, פאר וועלכער ער האט געמוזט אויף צוויי קאדענצען מגודה ווערען פונם רודער, וועלען מיר זעהען, אז ער, דער איינציגער, האט פארגעזעהען די איצטיגע געשעהענישען און טאקע געוואלט פיהרען אזא פאליטיק, ביי וועלכער זיי וואלטען אפשר אויסגעמיטען.

און ווער ס'געדענקט די בראשור פון בן-גוריון פון יענער צייט און וואס דארט ווערט געזאגט מכוח דער אראבער - פראגע, דער מוז קומען צו דער מסקנא, אז ער, דער פיהרער, איז דעמאלס נישט געווען גענוג וויכטיג, און זיין איצטיגער אנוייז אויף דער נויטיגקייט פון שלום און פשרה איז גלייך, ווי ער וואלט זיך געשלאגען „אשמנו" דערפאר, וואס ער איז פריהער געווען אליין פערבלענדעט און האט נאך געהאלפען פערבלענדען די אויגען אנדערע, ס'איז גלייך, ווי בן-גוריון וואלט איצט געזאגט: ליבער ווייצמאן, איצט זעה איך, אז דו ביסט דעמאלס געווען גערעכט, און הלוואי וואלטען מיר דיר געפאלגט, וואלט אפשר נישט געווען דער קורצער טיראזש פון דער וואונדערבארער פראספעריטי אין לאנד, ס'וואלט אבער אפשר אויסגעמיטען געווארען דער איצטיגער שרעקליכער אומגליק.

און צום ציל וואלט מען דאך סיי-ווי געקענט קומען, טאקע פאמעליכער, אבער זיכערער. אויב בן-גוריון האט דעמ'דאזיגען אויספיהר געמאכט ביי פערשלאסענע טירען, האט ער אבער געקענט טראכטען אין הארצען...

די דאזיגע הרהורי - תשובה וועלען אוודאי ... שטערען ארויסצושטעלען פאר דער רעגירונג קאמיסיע די מאקסימאלסטע פאדערונגען, ... פערשטארקען די יודישע שמירה, וועגען ... לאזען א פרייעם יודישען פארט אין תל-אביב, וועגען פערטיילען יודען אומזיסטען מלוכה באדען, וועגען איינפיהרען א געזונטע פאר ... לאנד צאל-פאליטיק, מ'וועט אוודאי ... וואס מעהר, כדי ס'זאל זיין ארום וואס צו ... דינגען, און דאס וועט אפשר טאקע זיין ... וועג פון שלום און פשרה מיט די אראבער, ...גען וועלכען בן-גוריון האט גערעדט.

אבער... אבער אונזערע מאקסימאליסטען ... רעכטס, וואס מיינען, אז איצט, ווען דער עקזעקוטיוו איז קאמפראמיטירט איז געקומען די צייט פאר זיי, איבערצונעהמען דעם רודער, ...בען א שטיקעלע טעות אין חשבון. נישט ... פיהרערשאפט האט בדעה איבערגעבען ... לייצעס און נישט דאס פאלק וואלט זיי ... געצוואונגען, אויב ס'זאל וועגען דעם איצט ... קומען אנ'אפענער פלעביסציט און נישט ... איינזייטיגע ציימונגס - אנקעטע.

און אויב די פיהרערשאפט וואלט געווען ... דעמאנסטרירען פאר די יודישע ברייטע מאסען אונזער הילפלאזיגקייט אינם איצטיגען ... אין א"י. וואלט טאקע נישט געווען קיין ... סערער אופן, ווי דורך פערלאזען די ארענע ... דאזיגען קאמף און אפהאלטען אנ'אסיפה ... שווייצאריע...

דער מאסקווער פראצעס אין א לאנדאנער בעלייכטונג

אין נעכטיגען „ק. פ." שרייבט אויגור וועגען דעם ווי אזוי מען האט אין לאנדאן אויפגענומען דעם מאסקווער פראצעס צווישען אנדערען פאלגענדעס:

„אין לאנדאן האט דער פאליטישער פראצעס, וואס איז פארגעקומען אין מאסקווע ארויסגערופען דעם איינדרוק פון א גרויסען „כלאף". אלע ערקלערונגען פון די אנגעקלאגטע וואס בעשטעטיגען די אויספיהרונגען פון פראקוראר און ריהמען סטאלי'ס מידות, ווערען געהאלטען פאר ספעציעל צוגעגרייטע עפעקטען: אבער פאר'ן לאנד איז נישט וויכטיג צו וויסען צי דער דער דאזיגער פראצעס-מאנסטער האט געהאט א פאקטישען יסוד אדער נישט.

וויכטיג איז די פעסטשטעלונג, אז סטאלין בעמיהט זיך צו פערניכטען די אינטערנאציאנאלע אייגענשאפטען פון באלשעוויזם. עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז אויף דעם דאזיגען בעשלוס האט געהאט א השפעה דער גאנג פון די געשעהענישען אין שפאניען.

אויף דער ליסטע פון די מאסקווער בעשולדיגטע האבען זיך געפינען לענינס אמאליגע מיטארבייטער, פון זיין זשענעווער צייט, זינאוויעוו, ראדעק, קאמיעניעוו, האבען בעגלייט דעם אפאסטאל פון באלשעוויזם אין יאהר 1917 אויף זיין רייזע קיין רוסלאנד אין דעם פלאמבירטען וואגאן, וואס דער דייטשער גענעראל-שטאב האט געשטעלט צו זייער דיספאזיציע, בכדי צו ווארפען די זריעה פון רעוואלוציע אין די רייהען פון דער רוסישער ארמעע, וועלכע איז נאך דאן געווען געטריי די אינטערעסען פון דער קאאליציע. דאס איז געווען א העראישע צייט, ווען דער אינטערנאציאנאל איז געווען אלץ, און רוסלאנד — גארנישט. אבער יאהרען זענען פערגאנגען, און ראטען - פערבאנד האט זיך איינציגווייז פערוואנדעלט אין סאוויעט-רוסלאנד און שפעטער גאנץ פשוט אין „רוסלאנד" אבער דאך עקזיסטירט ווייטער דער דריטער קאמוניסטישער אינטערנאציאנאל, אלס ירושה נאך יענער הערואישער צייט. עס איז דאך אבער א אמת, אז אין לאנד פערוועהרט איהם סטאלין צו פיהרען א טעטיגקייט. עס איז אויך אמת, אז ער שטעלט איהם צו מיטלען צו א בכבוד'ע עקזיסטענץ, אבער נאר מיט'ן בעדינג, אז די פיהרער וועלען בעגרעניצען זייער טעטיגקייט אין פרעמדע לענדער נאר אין דער מאס, אז דאס זאל נישט ברענגען קיין שאדען דער אפיציעלער פאליטיק פון דער רוסישער רעגירונג. אין ענגלאנד, למשל, איז פערוועהרט געווארען יעדע אקציע, אין פראנקרייך מוזען די פיהרער פון דריטען אינטערנאציאנאל פיהרען א טעטיגקייט, וואס איז אין הסכם מיט דער אונטערשטיצונג, וועלכע מאסקווע ערטיילט דער פראנצויזישער פאליטיק פון נאציאנאלער פערטיידיגונג געגען דער סכנה פון דייטשען מיליטאריזם. עס האט זיך געדוכטען, אז דער שפאנישער ענין וועט נישט האבען קיין קאנסעקווענצען פאר דער גאנצקייט פון די אייראפעאישע פראבלעמען. די מאטעריעלע מיטלען און די ענערגיע פון דעם דריטען אינטערנאציאנאל האבען געפינען אנ'א.-ווענדונג אויף דעם דאזיגען איזאלירטען האלב-אינזעל. אבער עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די רעוואלוטאטען האבען נישט ענטשפראכען די האפנונגען פון די פיהרער פון אינטערנאציאנאל.

דער זיגער איז סטאלין. די רעוואלוציע פרעסט אויף איהרע אייגענע קינדער. ארום דעם היינטיגען סאוויעטישען דיקטאטאר איז שוין איצט נישט ... האט קיינער פון לענינס מיטקעמפער. לענינס זיינע מענשען זענען אוועקגעגאנגען, געבליבען איז נאר דער „גרויסער" סטאלין, וועלכער ... ארומרינגלען מיט פארשטעהער פון א נייער ... וואס איז ווייט פון די גרויסע רעוואלוציאנערע טראדיציעס און איז גרייט אנצונעהמען דעם ... זשאנדארמען-רעזשים, וואס יוערט איהם ... שטעלונג פון דער אויסלענדישער פאליטיק ... דאפא איז א פאקט, מיט וועלכען מען מוז ... כענען. די פערשווערונג איז געווען ... געגען איהם, ווי אויך געגען וואראשילאוו'ן, ... פון דער רויטער ארמעע. וואס איז היינט פער... דעלט געווארען אין א נאציאנאלער ארמעע ... די רוסישע אינטערעסען איז עס געווען ... מיידליך. אין פאל פון א מלחמה וועלען די ... ציאנערע עלעמענטען געווארען געפיהרט ... אזא נאציאנאלער ארמעע. מען האט זיי אלע ... מוזט ליקווידירען. הגם נאפאלעאן עקזיסטירט ... נישט אין רוסלאנד, עקזיסטירט אבער שוין ... פעלעאנישע טאקטיק. וועלכע בעשטעהט אין ... אז איידער מען נעהמט זיך צום אויסערליכען ... דארף מען קודם-כל בעזיגען די אינערליכע ... דער דורכפאל פון דריטען אינטערנאציאנאל ... שפאניען פערקלענערט זיין בעדייטונג אין ... גען פון רוסישען מלוכה-אינטערעס. דער ... איז אלזא אנערקענט געווארען פאר פאסיג ... אדורכצופיהרען די פונאנדערטיילונג ... דריטען אינטערנאציאנאל און רוסלאנד.

דאס אלץ איז אויסערגעוועהנליך אינטערעסאנט ... און די געשעהענישען אין רוסלאנד דארף מען ... סערווירען מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט.

—*X*—

ווען אַ בעריהמטע פרוי דאַרף אַרונטער פון דער סצענע

ווי שווער עס איז פאַר איהר צו געזעגענען זיך מיט איהרע פּערעהרער. — בעריהמטע אמעריקאַנער אַקטריסע עטעל באַרימאָר און די געוועהנליכע הויז-פרויען

עטעל באַרימאָר, די בעריהמטע אַמעריקאַנער אַקטריסע, אַ שלאַנקע, פיינע דאַמע מיט גרויע האָר, ציהט זיך צוריק פון דער ביהנע, און זי האָט אָנאָנ־סירט איהר פּראָגראַם פאַר דער צוקונפט, אַ פּראָ־גראַם, וואָס ועט אויספיהלען איהר לעבען.

עטעל באַרימאָר איז דורך יאָהרען און יאָהרען געווען די בעריהמטסטע אמעריקאנער דראַמאַטישע אַקטריסע. זי איז אַ טאָכטער פון אַן אַקטיאָרען־פאַמיליע: איהרע ברידער, דזשאָהן און לאַיאָנעל, זענען בעריהמטע אַקטיאָרען, און איהר באָבע איז געווען אַן אַקטריסע און געהאַט איהר אייגען טעאַטער אין פילאַדעלפיע, מיט אַ זעכציג־זיבעציג יאָהר צוריק.

די באַרימאָרס זענען די פּאָפּולערסטע אַמעריקאַנער ביהנע־טאַלאַנטען דורך נאָהענט פון הונ־דערט יאָהר. זיי זענען אַלע פיגורען, שעהנע, און אויסגעקנאָטען מיט טעאַטער.

די פּאָפּולערסטע איז עטעל, וועמעס קינדער אויך זענען שוין אויף דער ביהנע.

עטעל באַרימאָר איז די וויכטיגסטע פון דער אַמעריקאַנער קעניגליכער טעאַטער־דינאַסטיע. און זי האָט געקיניגט, געהאַט אַ סך ערפאָלגרייכע יאָה־רען, בעוואונדערט: געוואָרען פון מיליאָנען מענשען; דער עולם איז איהר נאָכגעלאָפען צו זעהן און צו בעוואונדערן, און זי ווערט נאָך איצט בעוואונדערט אַלס די ערפאָלגרייכסטע ביהנע־פרוי.

און אַ פרוי, אַן אַקטריסע דערצו, איז ווי אַלע שטערבליכע מענשען. זי ווערט עלטער. יונגע יאָהרען געהען אויך ביי אַן אַקטריסע אַוועק טאָג פאַר טאָג אין דער אייביגקייט אַריין און לאָזען איבער ווייסע צייכענס אויף די האָר, קאַרבען אויפ'ן פּנים, אַ קנייטש דאָ און דאָרט אויף דער פיגור.

און די בעריהמטע באַרימאָר פון אַלע באַרי־מאָרס — עטעל, האָט געלאָזען וויסען דער וועלט, אַז מ'קען נישט געהן געגען דער צייט, און ס'איז גענוג.

„אַז עס איז גענוג איז גענוג", האָט זי געזאָגט מיט איהר אָנגענעהמער דינער שטימע.

זי האָט אויפגענומען צייטונגס־לייט אין איהר וואוינונג אין מאַמאָרענעק, נעבען ניו־יאָרק. זי האָט זיי דערצעהלט וועגען איהר ביהנע־קאַריערע, גערעדט וועגען איהר באָבען און וועגען די אַמאָ־ליגע אַקטיאָרען, וואָס האָבען מיט איהר באָבען גע־שפּילט טעאַטער. זי האָט גערעדט וועגען דעם אַמאָ־ליגען בעריהמטען אַקטיאָר עדווין בוטה, וועלכער האָט געשפּילט אין איהר באָבעס טעאַטער אין פילאַדעל־פיע (עדווין בוטה'ס אַ ברודער איז געווען דער מער־דער פון פּרעזידענט אייבראַהעם לינקאָלן).

זי גרינדעט אַ דראַמאַטישע שולע צו לערנען יונגע אַקטריסעס און אַקטיאָרען ווי אַזוי צו שפּי־לען טעאַטער. די שול וועט אויך האָבען אַן אָפּטיילונג צו לערנען מענשען האַלטען רעדעס, ווי צו האַלטען זיך אויף אַ פּלאַטפאָרמע פאַר אַן עולם.

די דראַמאַטישע שול וועט אויך האָבען אַ טעאַטער און עטעל'ס סטודענטען און סטודענ־טקעס וועלען אויפטרעטען פאַר'ן עולם.

מיט באַרימאָר פּלאַנעוועט זיך אויך צו שרייבען אַ בוך וועגען איהר קאַריערע, וועגען די מענשען, וואָס זי האָט אין איהר לעבען בעגעגענט און וועגען די געשעהענישען, וואָס זענען פאָרבייגעגאַנגען דורך אַלע איהרע טעאַטער־יאָהרען.

ווען זי האָט גערעדט צו די צייטונגס־לייט, איז זי געווען אין אַ מונטערער שטימונג. זי האָט זיך געהאַלטען פרעהליך, געזוכט צו האַלטען זיך מונ־טער, און דערביי געזאָגט וועגען איהר אַוועקגעהן פון דער ביהנע „מילא, אַז ס'איז גענוג, איז גענוג".

עטעל באַרימאָר, אַלס אַ בעריהמטע פרוי, וועלכע איז איהר גאַנץ לעבען פערעהרט געוואָרען, אַפּלאָדירט געוואָרען און בעשאָנקען געוואָרען מיט בלומען, סטאַרעט זיך אויסצושטאַטען איהר צוריקציה־הען פון דער סצענע מיט אַ פילפאַרביגען פערגעהן.

קיינעם איז נישט געשמאַק דאָס פערגעהן,

(בריף פון ניו-יאָרק)

ספּעציעל דער ערפאָלגרייכער פרוי.

אין מיטען העלען טאָג, ווען די זון איז אויפ'ן העכסטען פּונקט, ווען זי איז אַמשטאַרקסטען יוירק־זאַם, מאַכט זי גאָרנישט אַזאַ טומעל. זי ווירקט שטיל און שטאַרק. אין מיטען העלען טאָג מאַכט זי נישט קיין ליאַרעם. ווען אַ קליין וואָלקענדעל פערשטעלט איהר אַמאָל. אָבער ביים פערגעהן, ווען זי נעמט זינקען אַרונטער אין מערב־זייט, צושפּילט זי זיך פיל־פאַרביג, אַזש עס צורייסט דאָס האַרץ.

אַזוי איז עטעל באַרימאָר, אַזוי זענען אַלע בעריהמטע פרויען, וואָס האָבען געהאַט פערעהרער. ווי די פערגעהענדע זון, ווילען זיי זיך נישט געזע־געגען מיט דער וועלט, וועלכער זיי האָבען געלויכ־טען און געוואַרימט, און פון וועלכער זיי זענען פער־עהרט געוואָרען. נאָך אַ רויטען פאַס אין הימעל צייכענט זי, די זון; נאָך אַ בלוי און אָראַנזש־בילד מאָלט זי אויף, איידער זי זינקט אַרונטער אין דער אייביגקייט אַריין.

מיר, וועלכע זעהען די וואונדערליכע סצענעס פון דעם זונען־אונטערגאַנג, פיהלען די שעהנקייט, דעם פּראַכט, אָבער מיר ווייסען נישט, אַז דער גאַנ־צער פּראַכט קומט פון די וועהענישען פון דעם אונטערגעהן פון אַ בעריהמטהייט.

יעדע פרוי דערפיהלט גאַנץ פריה דעם פאַר־נאַכט פון איהר לעבען און זי וויל עס נישט ליי־דען און זי הויבט אָן פיהרען אַ קאַמף געגען דעם פערגעהן. אָבער עס קומט דאָך די צייט, ווען זי מוז צו זיך אַליין זאָגען: „מילא, אַז גענוג, איז גענוג". דאַן הויבט זי אָן אָנכאַפּען זיך אָן די לעצ־טע מיטלען פון אָנהאַלטען זיך אויף דער וועלט. זי רופט צונויף מענשען, זי רעדט וועגען איהרע אַמאָליגע טעג.

ל. פענסיל

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פון טאָג)

קאַנטאָר (צום באַס): נו, וואָס זאָגסטו דו צו דעם „מי במים"?

באַס: ס'וואָלט אייך אַזוי געלונגען ביים עמוד ווי ס'געלונגט אייך אויפ'ן ים!..

ווייסער מאַטראָס איז 30 יאָהר געווען קעניג פון קאַניבאַלען

ער האָט חתונה געהאַט מיט דער טאָכטער פון זייער קעניג און האָט גע'ירש'ענט זיין טראָן. — איצט וויל ער פערקויפען זיין קרוין און צוריקפאָהרען אַ היים קיין שוועדען

מיט עטליכע און דרייסיג יאָהר צוריק איז ער געווען אַ געזונדער, מוטיגער מאַטראָס פון שוועדען און האָט געאַרבייט פאַר אַ דייטשער קאָמפּאַני אויף די סאַוט סי אינזלען. ער האָט געדאַרפט אַרומפאָהרען אויף אַ שיפעל צווישען די ווילדסטע אינזלען און האַנדלען מיט ווילדע מענשען, מיט שבטים פון מענשען־פרעסער — אַ געפעהרליכע אַרבייט.

אויף איינער פון די רייזעס האָט זיין שיפעל „הערצאָג יאָהאַן אַלבערט", בעגעגענט אַ ווילדען שטורם, אַ הוראַגאַן, און איז נאָך עטליכע שעה קעמ־פען צושמעטערט געוואָרען. דאָס איז געווען אין דער נאַכט פון קריסטמעס, 1904.

קאַרל פּעטערסאָן איז אָבער נישט אומגעקומען אין דעם שטורם. ער האָט בעוויזען זיך צו ראַטעווען אין אַ קליינעם ראַטונגס־שיפעל און מיטנעמען אַ ביקס, אַ רעוואָלווער, אַ ביסעל שפּייז און וואַסער. מיט די לעצטע כוחות האָט ער געקעמפט געגען דעם שרעקליכען ווינד און די ריזיגע כוואַליעס. שעה'ן זענען אַוועק און ענדליך האָט דער שטורם זיך איינגעשטילט. אַן אויסגעמאַטערטער איז פּע־טערסאָן איינגעשלאָפען.

ווען ער האָט זיך אויפגעכאַפּט, איז דער ים אַ שטילער, אַ טיף־בלויער געלעגען אויסגעשפּרייט אין דער זון, אַזוי ווי קיין שטורם וואָלט גאָר קיינמאָל נישט עקזיסירט. קאַרל'ען אין די אויגען האָט אָבער געסטאַרטשעט דער שרעק פון הונגער און דורשט, — אַ שרעקליכער טויט. ער האָט אָבער געוואוסט, אַז זאָל איהם געלונגען צו דערשלאָגען זיך צו איינער פון די אינזלען, וועט ער פאַלען אַלס קרבן פון די קאַניבאַלען, וואָס געפינען זיך דאָרט. פונדעסטוועגען האָט ער געגאַרט צוצוקומען צו אַן אינזעל, שטאַרבען פון דורשט איז פיל שווערער.

עטליכע טעג נאָכאַנאַנד האָט זיין שיפעל זיך געטראָגען איבער'ן ים ביז עס האָט זיך אריינגע־גליטשט אין דעם האַפען פון פישער'ס אינזעל. פּעטערסאָן איז באַלד אַרויסגעשפּרונגען פון שיפעל ווי ער איז אַרומגערינגעלט געוואָרען פון הויכע באַרבאַרען, וועלכע האָבען געהאַלטען אָנגעשטעלט אויף איהם זייערע שפּיזען. זיי האָבען געהאַט שאַרפע ציינער און מיטגעטראָגען אַלס צירונג מענשליכע ביינער, און קאַרל האָט פערשטאַנען, אַז זיי זענען מענשען־פרעסער.

„ווער ביסטו, ווייסער מענש?" — האָט זיך געהערט אַ טיפע שטימע און אַ קריגס־העלד אין מיטעלען עלטער איז צוגעגאַנגען צום מאַטראָס.

„איך בין קאַרל פּעטערסאָן, אַ קעניג'ס זוהן פון צפון".

„דו וועסט מעהר קיינמאָל נישט זעהן דיין שבט, ווייל היינט ביינאַכט וועסטו זיך בראָטען אין אונזער גרויסען טאָפּ. דאָס זאָג איך, קעניג לאָמיס, וועמעס געזעץ איז, אַז קיין ווייסער מאַן זאָל נישט בעטרעטען דעם אינזעל און בלייבען לעבען".

האָט פּעטערסאָן ערקלערט דעם קעניג, אַז ער האָט אַ „פייער־שטעקען" און פאַר'ן קעניג וועט זיך לוינען, אַז ער זאָל לעבען, ווייל ער קען איהם העלפען אין מלחמה־צייט. דער קעניג, דווקא אַ בר־דעת, האָט איינגעזעהן, אַז „דער ווייסער" האָט רעכט און געלאָזט קאַרל'ען לעבען.

פּעטערסאָן האָט זיך בעפריינדעט מיט'ן קעניג אַרויסגעהאָלפען איהם אין זיינע מלחמות מיט אַנ־דערע ווילדע שבטים און איז געוואָרען פּאָפּולער ביים גאַנצען שבט אַלס דער שטאַרקער טשאַרלי. ער איז אַליין עטליכע מאָל פערוואונדעט געוואָרען אין די מלחמות און האָט עד היום שראַמען אויף זיין קערפּער. ער האָט אויך געוויזען דעם קעניג ווי צו פלאַנצען קאָקאָנאַט־בוימער אויף דעם אינ־זעל און פערקויפען די פרוכט צו פאַרבייפאָהרענדע שיפען. דער קעניג האָט געהאַט אַ שעהנע טאָכטער וועלכע האָט דערגרייכט דעם עלטער פון צוועלף יאָהר, ווען אַ מיידעל אין יענע לענדער איז רייף חתונה צו האָבען. פּעטערסאָן און דאָס מיידעל האָבען זיך פערליבט. ס'האָט אָבער גענומען אַ יאָהר צייט ביז דער קעניג האָט צוגעשטימט צו דער הייראַט. ער האָט מורא געהאַט, אַז זיינע אונטער־טאַנען וועלען רעוואָלטירען געגען דער הייראַט פון דער פּרינצעסין מיט אַ ווייסען. מיט מתנות און אַנדערע קלוגע איינפאַלען האָט פּעטערסאָן אָבער ענדליך געפועלט, אַז דער קעניג זאָל צושטימען.

שפּעטער, ווען דער קעניג האָט געהאַלטען ביים שטאַרבען, האָט ער בעשטימט, אַז זיין איידים זאָל פערנעמען זיין טראָן. פּעטערסאָן איז געוואָרען קאַרל דער ערשטער. דורך די יאָהרען, וואָס ער איז געווען אויפ'ן אינזעל, האָט ער אָפּגעשאַפט קאַניבאַ־ליזם, איינגעפיהרט נייע געזעצען און פערגרעסערט דעם האַנדעל. מען זאָגט, אַז ער האָט ביסלעכווייז אָנגעשפּאָרט אַ סך מיליאָנען. מיט זיין ווייב האָט ער געהאַט 9 קינדער. מיט 16 יאָהר צוריק איז די פּלונית'טע געשטאַרבען.

נאָך איהר טויט האָט פּעטערסאָן געמאַכט אַ רייזע קיין שוועדען, בעזוכט זיין אַלטע מאַמע און איז צוריקגעקומען צו פישער'ס אינזעל מיט מתנות פאַר זייבע קינדער און הויפּט־מיניסטאָרען. ער האָט אויך מיטגעבראַכט זיין ברודער.

איצט וויל ער זיך ווידער צוריקקעהרען קיין שוועדען און שוין דאָרט אָפּלעבען זיין לעבען. די קינדער, וועלכע רעדען שוועדיש און ענגליש וועט ער מיטנעמען. אַזוי שנעל ווי ער וועט זיין אינזעל פערקויפען, וועט ער פון דאָרט אָפּפאָהרען אויף שטענדיג.

שענסטער הויף אין וואַרשאַ, בעקומען דעם פּריז פון „שענסטען הויף אין דער הויפּט-שטאָט"

דאָס לעבען אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור

פון וואַנען בעקומט געלד דער אַראַ־בישער שטרייק-קאָמיטעט

ירושלים, דער צענטראַלער אַראַבישער אונטערשטיצונגס-קאָמיטעט אין ירושלים האָט די טעג בעקומען אַ סומע פון 15 טויזענד דאָלאַר פון אַראַבישע עמיגראַנטען, וואָס לעבען אין קובאַ און 200 פונט פון דעם איסאַם יחיא פון תימן.

צוגרייטונג פון מאַטעריאַל פאַר דער קעניגליכער אויספאָרשונגס-קאָמיסיע

ירושלים, אויף אַ זיצונג פון דעם צענטראַל-קאָמיטעט פון פערבאַנד פון יודישע אַד־וואָקאַטען אין א"י איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע, צי דער פערבאַנד זאָל זיך בעטייליגען אין דער צוגרייטונג פון מאַטעריאַל פאַר דער קעניגלי־כער קאָמיסיע. עס איז בעשלאָסען געוואָרען צוצו־טרעטען צו דער דאָזיגער אַרבייט און שטעהן אין אַ שטענדיגען קאָנטאַקט מיט די נאַציאָנאַלע אינסטיטוציעס. אַ בעזונדערע אויפמערקזאַמקייט וועט אַרויסגעוויזען ווערען דער א"י-געזעצגעבונג אין דער לאַגע פון פערשידענע געריכטען.

פאָרשטעהער פון דרום-אַפריקע גע־קומען קיין ארץ-ישראל

ירושלים. דער פאָרשטעהער פון דרום־אַפריקע אין א"י ה' השכל, איז אָנגעקומען קיין א"י, וואו ער וועט פערבלייבען אַ לענגערע צייט.

דריי פאָדערונגען פון די יודישע קוואַר־טאַלען אין יפו

יפו, אַ דעלעגאַציע פון די איינוואוינער פון אַלע יודישע קוואַרטאַלען, וואָס גרענעצען זיך מיט יפו און געהערען אָפיציעל צו איהר' איז אויפגענומען געוואָרען דורך דעם מאַיאָר הערינגטאָן און האָט איהם איבערגעגעבען די פאָלגענדע פאָ־דערונגען: 1) אָנצושליסען אַלע יודישע קוואַרטאַ־לען צו דער תל-אביב'ער פּאָליציי, 2) צו שיקען אין די דאָזיגע קוואַרטאַלען נאָך יידישע און בריטישע פּאָליציאַנטען, 3) צו פערשטאַרקען די שמירה אַרום די אַראַבישע פּרדסים, מיט וועלכע די קוואַרטאַלען גרעניצען זיך. מאַיאָר הערינגטאָן האָט די ערשטע ביטע אָבגעוואָרפען און די אַנדערע צוויי האָט ער צוגעזאָגט צו ערפילען.

מען זוכט נאַפט-קוואַלען אין א"י

ירושלים, אין דער לעצטער אויסגאַבע פון דער אָפיציעלער „פּאַלעסטיין גאַזעט" איז פער־עפענטליכט געוואָרען אַ מעלדונג וועגען דער גרינ־דונג פון דער „פּאַלעסטיין פּעטראָלעאום-קאָמפּאַני". דער צוועק פון דער דאָזיגער געזעלשאַפט איז צו זוכען און עקספּלואַטירען נאַפט. די שותּפים פון דער דאָזיגער געזעלשאַפט זענען פיער אַראַבער און איין יוד, אַ קאָלאָניסט פון רחובות.

בוי פון אַ באַהן-פראַכט-סטאַציע אין תל-אביב

תל-אביב, איגגיכען טרעט די רעגירונג צו צו בויען אַ פראַכט-סטאַציע אין תל-אביב, ווייל אויף דער הויפּט-באַהן-סטאַציע איז מעהר נישטאָ קיין פּלאַץ אויסצולאָדען פראַכט-צוגען.

Dr. med. L. Berman

צעגעלביאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער · שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.

זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — לעמשיגטע־פּרייזען

האַנדווערקער און האַנדעל

אויף דער וואַך

פעראייניגען צעכען פון קרובה'שע פאַכען

די לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער האָט אונטערגענומען אַן אַקציע צו פעראייניגען צעכען פון קרובה'שע פאַכען, כדי צו שאַפען שטאַרקערע און לעבענס - פעהיגערע האַנדווערקער - אָרגאַניזאַציעס. צו דעם צוועק איז שוין פאַרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די יודישע צעכען, וואו די פראַגע איז נאָך מעהר אַנגעוועהטאָגט.

ס'עקזיסטירען צעכען, וועלכע ציילען בוכשטעבליך צו 10 מיטגלידער, צעכען פון צוואַנציג ביז 30 מיטגלידער זענען פעראַן פיל. פערשטעהט זיך, אַז אַזאַ „מעכטיגע" אָרגאַניזאַציע האָט נישט קיין שום מעגליכקייטען עפעס אויפצוטון פאַר דער ענטוויקלונג פון פאַך און נישט צו ברענגען קיין נוצען איהרע מיטגלידער.

שוין דעמאָלט ווען ס'איז אַריין אין קראַפט דאָס צעכען־געזעץ און ווען די פערשידענע האַנדווערקער־פאַכען האָבען זיך, לויט די פאָרשריפטען פון געזעץ, אָנגעהויבען צו אָרגאַניזירען אין צעכען, איז שטאַרק אָפגעשוואַכט געוואָרען די זעלבסטשטענדיגקייט פון די האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס, וועלכע זענען געווען גרויס און שטאַרק. לויט'ן געזעץ האָבען די צעכען בעשרענקטע מעגליכקייטען און די סטאַטוטען בינדען זיי אין זייער טעטיגקייט. ווער שמועסט נאָך, ווען ס'וועלען אַדורכגעפיהרט ווערען די ענדערונגען אין די צעכען־סטאַטוטען לויט דער נייער פעראָרדנונג פון מיניסטעריום, וועט דער צעך בכלל נישט מעהר האָבען קיין איניציאַטיווע און קיין מעגליכקייט פון פערברייטערן זיין טעטיגקייט.

פאַר די יודישע האַנדווערקער זענען נויטיג גרויסע און שטאַרקע האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס, וועלכע זענען קענען מיט אַ קאָלעקטיווען כּוח עפּעס אויספועלען און עפעס אויפטון. שוואַכע פעראיינדלעך און צעכען וועגעטירען און שלאָפען איין. עס זענען פעראַן צעכען, וואו אַלע מיטגלידער געהערען צו די אָנפיהרענדע פעראיינס־ג.י.ס אַ צען אַ ן אַזאַ לאַגע — דאָס איז פערשטענדליך פאַר יעדען — קען נישט פיהרען צו ענטוויקלונג און פונאַנדערבליהונג, נאָר צום פולשטענדיגען אונטערגאַנג. אַזוי איז עס אויך געווען. די קליינע צעכעלעך און אפילו גרעסערע האָבען קיין שום טעטיגקייט נישט אַרויסגעוויזען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ענדערונג פון די צעכען־סטאַטוטען ווערט פאָראויסגעזעהען דאָס אייניפיהרען פון צוואַנגס־ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, וואָס וועלען אַרויפלייגען גרויסע פליכטען אויף די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, ממילא אויך אויף די האַנדווערקער־צעכען. הגם ס'איז נאָך נישט אָפגעשטעלט געוואָרען דער קאַמף בעגען די דאָזיגע צוואַנגס - ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, דאַרף מען זיך אָבער רעכענען דערמיט, אַז זיי וועלען סוף־כל־סוף איינגעפיהרט ווערען. און דעמאָלט קען אַבסאָלוט נישט געמאָלט זיין, אַז עס זאָלען קענען עקזיסטירען קליינע צעכען און האַנדווערקער־קאָרפּאָראַציעס, אַזוי גוט ווי עס וועלען נישט קענען עקזיסטירען קיין קליינע סוחרישע פעראיינען און אָרגאַניזאַציעס.

דעריבער דאַרף גינסטיג אונטערגענומען ווערען די איניציאַטיוו פון פעראייניגען די האַנדווערקער־צעכען פון קרובה'שע אָרגאַניזאַציעס, פון וועלכער זייט די דאָזיגע איניציאַטיוו זאָל נאָר נישט קומען. דאָס וועט פערשטעהן יעדער פשוט'ער האַנדווערקער דאָס וועט פערשטעהן יעדער איינער, וואָס שטעהט ביי דער אָנפיהרונג פון אַ האַנדווערקער־צעך אָדער פון אַ האַנדווערקער־קאָרפּאָראַציע.

אָבער ביי די יודישע האַנדווערקער איז פעראַן איין גרויסע שוועריגקייט, וועלכע מאַכט כמעט אוממעגליך דאָס פעראייניגען די צעכען פון די קרובה'שע פאַכען, אָדער אפילו פון צעכען פון איין און דעמזעלבען פאַך. ס'זענען דאָך פעראַן אין עטליכע פאַכען צו צוויי צעכען, מיט צוויי סטאַרשעס, פאָדסטאַרשעס, פּעו וואַלטונגען און רעוויזיאָנס־קאָמיסיעס. די סיבה דערפון איז, וואָס די יודישע האַנדווערקער־בעוועגונג אין לאָדז איז בכלל צוריסען און דעמזעלבען פאַך. ס'זענען דאָך פעראַן אין צענטראַלעס, וועלכע קאָנקורירען צווישען זיך און געהען אויף וועט־געיעגען. די לאַגע איז אַזאַ, אַז אויב אַ צעך געהער צו איין צענטראַלע, געהער דאָס קרובה'שע פאַך צו דער אַנדערער צענטראַלע, אויב איין צעך פון אַ געגעבענעם פאַך געהער צו איין צענטראַלע, געהער דער אַנדערער צעך פון דעם זעלבען פאַך צו דער אַנדערער צענטראַלע. צוליב די צוויי האַנדווערקער־צענטראַלעס האָבען זיך דאָך די צעכען געשפּאָלטען. צוליב די צוויי צענטראַלעס האָבען זיך דאָך געשאַפען די קליינע צעכעלעך און פעראיינדלעך. ווי אַזוי איז איצט מעגליך, אַז זיי זאָלען זיך פעראייניגען? ווי אַזוי וועט די אונטערגענומענע אַקציע קענען רעכענען אויף ערפאָלג צווישען די יודישע האַנדווערקער?

דעריבער מוזען מיר קומען צום שורש צו דעם, וועגען וועלכען מיר רעדען און שרייבען שוין יאָהרען לאַנג און וואָס קלעבט זיך עפּעס גאָרנישט צו צו די היינטיגע אָנפיהרער פון דער יודישער האַנדווערקער־בעוועגונג אין לאָדז.

די יודישע האַנדווערקער־בעוועגונג אין לאָדז מוז פעראייניגט ווערען, קיינער וועט נישט קענען אָנווייזען אויף קיין איין מאָטיוו, וועלכער זאָל קענען בערעכטיגען די צוּבראָכענקייט און צושפּליטערטקייט פון די יודישע האַנדווערקער. מיט דער

שוואַכע שאַנסען צו פערלענגערן דעם לאַקאַטאָרען־שוץ אויף האַנדעלס־לאָקאַלען

אינטענסיווע אַקציע פון די סוחרים־אָרגאַניזאַציעס

די פאָרשטעהער פון דעם צענטראַלען קליינהענדלער־פערבאַנד טיילען אונז מיט, אַז אַלע בעמיהונגען, מען זאָל פּראָלאָנגירען דעם לאָקאַטאָרען שוץ אויף האַנדעלס־לאָקאַלען, האָבען נישט קיין שאַנסען ערפילט צו ווערען. אין די רעגירונגס־קרייזען איז מען געקומען צום אויספיהר, אַז דאָס געזעץ וועגען אָפשאַפען דעם לאָקאַטאָרען־שוץ אויף האַנדעלס־לאָקאַלען דאַרף אריינגעהן אין קראַפט פון 1 אָקטאָבער אָן, אַזוי ווי ס'איז לכתחילה פעראָרדענט געוואָרען.

אין די רעגירונגס־קרייזען האַלט מען, אַז עס זענען כלומרשט איבערגעטריבען די קלאַגען, אַז די ווירטסלייט קלויבען זיך מאַסענהאַפט אַרויסצוּוואַרפען די לאָקאַטאָרען פון זייערע געוועלבער און אז מען פאָדערט מאַסענהאַפט הוספות. עס שטעלט זיך אַרויס, לויט דער מיינונג פון די רעגירונגס־קרייזען, אַז נאָר זעהר ווייניג ווירטסלייט האָבען געמאָלדען זייערע לאָקאַטאָרען, אַז זיי ענדערן די בעדינגונגען.

די פאָרשטעהער פון די סוחרים ווייזען אָן, אַז דאָס דאַרף נישט זיין קיין בעווייז אויף אָפצושאַפען דעם לאָקאַטאָרען־שוץ, ווייל מייסטענס ווירטסלייט האָבען נישט אָנגעקינדיגט זייערע לאָקאַטאָרען קיין נייע בעדינגונגען צוליב דעם, ווייל זיי וואַרטען אויף נאָכן 1 אָקטאָבער ווען דער לאָקאַטאָרען־שוץ וועט שוין זיין אָפגעשאַפט. ערשט דעמאָלט וועט זיך אָנהויבען די וואַקכאַנאַליע און מען וועט דערפיהרען די סוחרים און פאַבריקאַנטען צו זעהר אַ קריטישער לאַגע.

ס'איז נאָך געבליבען אַ זעהר קורצע צייט ביז'ן אָפשאַפען דעם לאָקאַטאָרען־שוץ. ס'איז דערווייל נישט קיין וואונדער, וואָס די סוחרים זענען בעאונרוהיגט און נישט זיכער מיט זייערע לאָקאַלען. די צענטראַלע סוחרים־אָרגאַניזאַציעס און די לאָקאַטאָרען־פעראיינען האָבען בעשלאָסען אין פון דעם לעצטען חודש אונטערצונעהמען אַ אינטענסיווע אַקציע ביי דער רעגירונג מען נישט אָפשאַפען דעם לאָקאַטאָרען־שוץ אויף האַנדעלס־לאָקאַלען.

מע זדאַרף דאָך האָפען, אַז ס וועט געלינגען משך פון דער צייט איבערצוצייגען די רעגירונגס־ספערען נישט צו דערפיהרען די מיט סוחרים מ'און בעזונדערס די קליינהענדלער צו געפעהרליכער לאַגע.

די שטייער־אַמטען מוזען געגוי בעגרינדען...

אויף וואָס פאַרא פאַקטען עס שטיצט זיך די שטייער־אָפשאַצונג

די שטייער־צאָהלער בעקלאָגען זיך דערויף, אַז מאַנכע שטייער־אַמטען, אַרויסגעבענדיג אַ שריפטליכע בעגרינדונג וועגען דעם, פאַרוואָס די אָפשאַצונג פון די שטייערן איז בעשטימט געוואָרען אויף דעם אָדער אַנדערן אופן, בעגרעניצען זיך בלויז מיטן אָנגעבען אַלגעמיינע בעמערקונגען ווי למשל, דער יסוד פון דער אָפשאַצונג איז גענומען געוואָרען פון אַ לוסטראַציע אָדער די אָפשאַצונג איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען אין הסכם מיט'ן אַרטיקעל 101 פון דער שטייער־אָרדינאַציע.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס די האַנדעלס־קאַמער האָט בעקומען פיל אַזעלכע אָנקלאַגען, איז אָנערקענט געוואָרען, אַז אַזאַ האַנדלונג פון די שטייער־אַמטען איז אין סתירה מיט'ן דערמאָהנטען אַרטיקעל פון דער שטייער־אָרדינאַציע. לויט דעם פערפליכטענדען געזעץ מוזען די שטייער־אַמטען בעגרינדען די פאַקטישע און רעכטליכע זייט פון דער שטייער־אָפשאַצונג.

געהמענדיג אין אַכט, אַז די דערמאָהנטע האַנדלונג פון די שטייער־אַמטען ברענגט בעדייטענדע מאַטעריעלע שאָדענס די שטייער־צאָהלער, ווייל דער צאָהלער קען נישט ווי געהעריג בעגרינדען זיין רעקורס — האָט זיך די האַנדעלס־קאַמער געווענדעט צו דער לאָדזער פינאַנץ־קאַמער צו בעאויפטראַגען די שטייער־אַמטען, אַז זיי זאָלען געבען אויסשעפליכע בעגרינדונגען פון דער שטייער־אָפשאַצונג לויט די פערלאַנגען פון דער שטייער־אָרדינאַציע און אַלגעמיין־אָנגענומענע רעכטספּרינציפען.

די האַנדעלס־קאַמער האָט אויך ביי דער גענהייט אָנגעוויזען, אַז ווען דער שטייער־צאָהלער וועט בעקומען אַ גענויע בעגרינדונג פון דער שאַצונג, וועט מען פערשפּאָרען זעהר פיל רעקורסען אויב דער צאָהלער וועט זיך איבערצייגען, אַז אָפשאַצונג איז אין הסכם מיט זיינע פערהעלטניסען.

ווי מיר דערוויסען זיך, האָט שוין, אַ דאַנק אינטערווענץ פון דער האַנדעלס־קאַמער די לאָדזער פינאַנץ־קאַמער אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג ...כע געהט אויף דער ליניע פון דער האַנדעלס־קאַמער.

קאָנפערענץ פון די יודישע האַנדווערקער־צעכען

איז פאָרגעקומען אין דער האַנדווערקער־קאַמער

אונטער'ן פאָרזיץ פון וויצע־פּרעזעס פון דער האַנדווערקער־קאַמער, ה' לעוואַנדאָווסקי, איז אין דער לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון אַלע יודישע צעכען אין לאָדז.

אויף דער טאָג־אָרדנונג זענען געשטאַנען 2 פראַגען: וועגען ענדערן די סטאַטוטען פון די צעכען, לויט דער פעראָרדנונג פון האַנדעלס־ און אינדוסטריע־מיניסטעריום און די צווייטע פראַגע איז געווען געווידמעט דער אַקציע, וועלכע ווערט איצט אַדורכגעפיהרט דורך דער קאַמער וועגען פעראייניגען צעכען פון קרובה'שע פאַכען, אַז זיי זאָלען האָבען שטאַרקע אָרגאַניזאַציעס זאָלען קענען פיהרען אַ לעבהאַפטע טעטיגקייט און זאָלן קענען פערבעסערן זייער פינאַנציעלע לאַגע.

ביידע פראַגען האָבען אַרויסגערופען אַ גרויסע דיסקוסיע, אין וועלכער ס'האָבען אַנטיילגענומען דער גרעסטער טייל פון די אָנוועזענדע. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די פאָרשטעהער פון די צעכען בעציהען זיך גינסטיג בעזונדערס צו דער פראַגע פון פעראייניגען די צעכען און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען דעם ענין צו דיסקוסירען אויף די אַלגעמיינע פערזאַמלונגען פון די צעכען.

די צעכען מוזען ערלעדיגען דעם ... פון זייערע סטאַטוטען

מיר מאַכען אויפמערקזאַם, אַז אַלע ... זענען מחויב אַדורכצופיהרען די ענדערונגען די סטאַטוטען ביזן 3 סעפטעמבער ה. י. אין ווען דער צעך וועט נישט בעוויזען אַדורכצופ... ביז דעם דערמאָהנטען טערמין אַלע פאָרמאַליט... וואָס זענען פערבונדען מיט לעגאַליזירען דעם ... סטאַטוט, דאַרף ער אָפגעבען אַ ביטע אין דער ... יעוואָודזטווע וועגען פערלענגערן דעם טערמין ... 6 חדשים.

וויכטיגע אויפקלערונג פון מיניסטעריום

וועגען אַדורכפיהרען געזעלען־עקזאַמענס

דאָס האַנדעלס־ און אינדוסטריע־מיניסטעריום האָט אַרויסגעגעבען אַ וויכטיגע אויפקלערונג וועגען דעם אופן פון אַדורכפיהרען געזעלען־עקזאַמענס. ס'האַנדעלט זיך וועגען דעם, אַז אין פאַל, ווען אַ געזעלען וועט ביים עקזאַמען בעקומען אַ בעפרידיגענדען שטוף פון די פאַך־אָביעקטען און נישט קיין בעפרידיגטע שטוף פון שרייבען, רעכענען, צייכענען און אַנדערע עלעמענטאַרע ידיעות, דאַרף דער קאַנדידאַט נישט פעררעכענט ווערען אַלס אַזעלכער וועלכע האָט נישט אויסגעהאַלטען דעם עקזאַמען. דער דאָזיגער קאַנדידאַט דאַרף נאָכאַמאָל עקזאַ... גירט ווערען פון די אַלגעמיינע ידיעות אין פערי... פון 3 ביז 6 חדשים

האַנדווערקער, וואָס אַרבייטען אויס סאַנדאַלען

מוזען בעזיצען האַנדווערקער־קאַרטען

דאָס האַנדעלס־ און אינדוסטריע־מיניסטעריום קלערט אויף, אַז דאָס אויסאַרבייטען פון סאַנדאַלען און אויסאַרבייטונג פון לייכטע שיך איז אַ טייל פון שוסטער־פאַך און אַלס אַזעלכעס דאַרף עס בעטראַכט ווערען בנוגע דעם אינדוסטריע־געזעץ.

אַלס סאַנדאַלען ווערען בעטראַכט שיך, וואָס בעשטעהען פון אַנ'איינצעלנער פּאָדעשווע, אַנ'איינצלען שטיק לעדער פון 7 מילימעטער גראָב וואָס דינט אַלס קלאָץ און וואָס ווערט געהאַלטען מיט פּאַסיקעס.

דאַגעגען דאָס אויסאַרבייטען פון באַמבאַשעס (כּרימיט־ווע טוכענע שיך אָהן קלעצער) ווערט נישט פערעכענט צום שוסטער־פאַך פון דער דאָזיגער מיניסטעריאַלער אויפקלערונג איז צו דריגגען, אַז די פּערזאָנען, וואָס בעשעפטיגען זיך מיט אויסאַרבייטען סאַנדאַלען דאַרפ... האָבען אַלע נויטיגע דאָקומענטען און אַ האַנדווערקער־קאַרטע צוגלייך מיט געוועהנליכע שוסטער...

אכטונג, יודישע לערן־יונגלעך — בלויז ביז מיטוואָך קענט איהר זיך פערשרייבען אין די פאַך־ערגענצונגס־שולען

היינטיגען מיטוואָך, דעם 2־טען סעפטעמבער, ענדיגט זיך דער איינשרייב־טערמין אין די פאַך־ערגענצונגס־שולען. דעם דאָזיגען זעהער קורצען טערמין מוזען אויסנוצען אַלע יודישע לערן־יונגלעך און לערן־מיידלעך, אין עלטער פון 15 יאָהר, וואָס זענען בעשעפטיגט אין דער מלאכה.

דער פעראייניגטער קאָמיטעט פאַר די ענינים פון דער יודישער מלאכה מאַכט אויפמערקזאַם אַלע פעראינטערעסירטע, וועלכע וועלען ביז דעם 2־טען סעפטעמבער ה. י. נישט בעוויזען זיך צו פערזאָרגען מיט אַלע דאָקומענטען, וואָס זענען נויטיג כּדי איינגעשריבען צו ווערען אין די פאַך־ערגענצונגס־שולען, אַז זיי זאָלען פונדעסטוועגען נישט רעזיגנירען פון איינשרייבען זיך אין די ... לען, אפילו ווען זיי האָבען נאָך נישט אַלע נויטיגע דאָקומענטען. זיי דאַרפען ביז'ן 2־טען סעפטעמבער דערלאַנגען ביטעס, כדי נישט צו פערפעלען דעם טערמין.

מוסטערן פון ביטעס ווי אויך די נויטיגע פאָרמולאַרען, ערטיילט אומזיסט דער פעראייניגטער קאָמיטעט פאַר די ענינים פון יודישער מלאכה אין וואַרשאַ (ניעצאַלאַ 8 וו. 7) און די לאָקאַלע קאָמיטעטען אויף דער פּראָווינץ.

כאַלופּניקעס מוזען פערשרייבען ווערען אין „אובעזפּיעטשאַלני...

די „אובעזפּיעטשאַלניע" אין וואַרשאַ, לאָדז, ראַדאָם, טשענסטכאָוו און אין אַנדערע שטעדט האָט לעצטענס אויפגעפאָדערט פיעל סוחרים און פאַבריקאַנטען וואָס גיבען אַרויס אַרבייט צו כאַלופּניקעס, דאָס זיי זאָלען אונבעדינגט איינשרייבען די אַלע בעשעפטיגטע כאַלופּניקעס און זייערע אַרבייטער אין דער „אובעזפּיעטשאַלניע". זעהר אָפט גיט מען אַרויס אַרבייט צו אַ אונטערנעהמער, וועלכער גיט אָוועק פון זיך די אַרבייט צו כאַלופּניקעס, אויך איז די פאַלען ווערען די פאַבריקאַנ... טען אויפגעפאָדערט צו פערשרייבען אין דער ... בעזפּיעטשאַלניע אַלע אַרבייטער.

די „אובעזפּיעטשאַלניע" שטיצט זיך ... אַרט. 3 פון געזעץ וועגען די „אובעזפּיעטש... ניעס."

די אובעזפּיעטשאַלניעס אין אַלע שט... וועלען איצט סיסטעמאַטיש קאָנטראָלירען די ... טיגקייט פון די אונטערנעהמונגען, וואָס גי... אַרויס אַרבייט און אויך די כאַלופּניקעס.

דאָזיגער ווייטערדיגער גאָרנישט־זאָגענדיגער עקשנות און נישט בעגרינדעטער אַמביציע וועט מען דערפיהרען צום אונטערגאַנג פון די יודישע צעכען און דעם רעשט ביסעל טעטיגקייט, וועלכע ווערט נאָך געפיהרט. דאַגעגען ביי אַ פעראייניגטער יודישער האַנדווערקער - בעוועגונג וועט מען קענען ברענגען צו אַ פעראייניגונג פון די צעכען, מ'וועט קענען ערפאָלגרייך פיהרען די אַקציע וועגען די צוואַנגס־ווירטשאַפטליכע פעראיינען, מ'וועט קענען ווי־ צוגרייטען און זיך אָרגאַניזירען צום קאַמף פאַר דערהאַלטען די יודישע האַנדווערקער־פּאָזיציעס און זיי ,ענטוויקלען. אויב מ'וויל באמת עפּעס טון אין דער היינטיגער פון פעראייניגען די שוואַכע צעכען מוז מען אָנהויבען פון שורש. דאָס הייסט פון דער אונבעדינגטער און שנעלער פעראייניגונג פון דער יודישער האַנדווערקער־בעוועגונג אין לאָדז.

י. ד.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

דינסטאָג, 1 י״ד אלול תרצו

סעפּטעמבער

זון־אונטערגאַנג 6.18

זון־אויפגאַנג 5.17

היינט ווערט געוועהלט די קאָמיסיע

צו האַבען די אויפזיכט איבער די וואַהלען צו דער נייער קהלה

היינט הויבען זיך שוין אָן די אייגענטליכע צוגרייטונגען צו די קהלה־וואַהלען אין לאָדז, וועלכע וועלען פאָרקומען דעם 15־טען אָדער 22־טען נאָוועמבער דער גענויער טאָג וועט היינט מיטגעטיילט ווערען דורך דער קהלה־פערוואַלטונג דורך דער סטאַראָסטווע.

1 אַ זייגער בייטאָג קומט פאָר אַ זיצונג פון דער קהלה־פערוואַלטונג, אויף וועלכער ס׳וועט אַדורכגעפיהרט ווערען די ערשטע וואַהל־אַרבייט. ס׳וועט בעהמליך בעשטימט ווערען אַ קאָמיסיע, וועלכע דאַרף האָבען די אויפזיכט און אויך אַדורכפיהרען די וואַהלען צו דער נייער קהלה. די קאָמיסיע ווערט געוועהלט דורך דער קהלה־פערוואַלטונג און בעשטעהט פון 16 פערזאָן: 5 פון צווישען די מיטגלידער פון דער קהלה־פערוואַלטונג און 11 אויסער די מיטגלידער פון דער קהלה־פערוואַלטונג.

אויף דער זיצונג וועט קומען צו אַ העפטיגען קאַמף וועגען צוזאַמענשטעל פון דער קאָמיסיע, ווייל יעדע ריכטונג וועט וועלען האָבען וואָס מעהר מיטגלידער אין דער קאָמיסיע, כדי צו קענען קאָנטראָלירען דעם גאַנג פון די וואַהלען.

די קאָמיסיע ווערט אָבער געוועהלט דורך אַ מערהייט שטימען פון דער קהלה־פערוואַלטונג און היות ווי די אגודה האָט אין דער קהלה־פערוואַלטונג אַ מערהייט, וועט זי אַדורכפיהרען די וואַהלען צו דער קאָמיסיע לויט איהר פערלאַנג.

געגען דעם צוזאַמענשטעל פון דער קאָמיסיע קען מען אָפּגעבען אַן אָנקלאַגע צום שטאָטישען סטאַראָסטע.

פון אַ גוט־אינפאָרמירטער קוועלע דערוויסען מיר זיך, אַז די אגודה־פראַקציע אין דער קהלה־פערוואַלטונג וועט פאָרלעגען פאָלגענדען צוזאַמענשטעל פון דער וואַהל־קאָמיסיע: מצד דער פערוואַלטונג: פּרעזעס מינצבערג, שוויאַטלאָוסקי, פלייוואַצקי, ראָזענבלום און רומקאָוסקי.

מחוץ דער פערוואַלטונג: ליבערמאַן, שוואַרץ, פרידענזאָן, י. צעדערבוים, רעכטמאַן, וואָלמאַן, י. מ. וואָידיסלאָווסקי, אַדוו. ווייצמאַן, האַלבערשטאַט און אַדוו. מענקעס.

דערפון איז צו זעהען, אַז צו דער קאָמיסיע זאָלען געהערען 9 אגודיסטען, 1 פועלי־אגודת־ישראל, 2 אַלעקסאַנדרער חסידים, 2 ציוניסטען און 1 פאָלקיסט.

אויפלעבונג אויפ׳ן מאַרק פון וואָלענע סחורות

די קאָנפעקציע־אינדוסטריע האָט געמאַכט גרויסע קניות

(אַג) די פערגאַנגענע וואָך איז דער לאָדזשער מאַרק פון וואָל־סחורות געשטאַנען אונטערן צייכען פון פערגרעסערטע קניות מצד דער קאָנפעקציע־אינדוסטריע, דאַגעגען האָבען זיך פערקלענערט די טראַנזאַקציעס מיט די הורטאָווניקעס. אין שייכות דערמיט איז באַטירט געוואָרען אַ קלענערער צופלוס פון סוחרים פון די קליינע פּראָווינץ־שטעט, דאַגעגען האָט מען אָבסערווירט זעהר בעדייטענדע קניות מצד די קאָנפעקציאָנערען פון טאַרנאָוו, ראָזוואַ, ביאַ־ליסטאָק, קאַליש א. אַ. וו. אַממייסטען זיינען איצט געקויפט סחורות אויף הערבסט־מענטעל. דאָס איז אַ רעזולטאַט פון די לעצטע קיהלע וועטערן. די אונערוואַרטעטע גרויסע נאָכפראַגע אויף די דאָזיגע סחורות האָט איבערראַשט די לאָדזשער פּראָדוצענטען, וועלכע האָבען פשוט נישט געקענט נאָכקומען די בעשטעלונגען.

וואָס שייך אַנדערע אַרטיקלען — האָבען די אומזאַצען זיך פערקלענערט. די פרייזען אויף די הערבסט־סחורות זיינען נישט געענדערט געוואָרען, דאַגעגען זיינען די פערקויף־שאַרפט געוואָרען, בעזונדערס פאָדערן איצט די פאַבריקאַנטען נאָר מזומן.

אויפ׳ן מאַרק פון האַלב־וואָלענע סחורות זעהען די אומזאַצען געבליבען אויף דער זעלבער הויך. די סוחרים פון דער פּראָווינץ קויפען ווינטער־סחורות אויף דאַמען־מאַנטלען.

דרייסטער רויב־אָנפאַל אין צענטער שטאָט

צוגערויבט ביים דרוקעריי־בעזיצער שטשעשטשינסקי 30 טויזענד זל.

(אַ) אין דער וואוינונג פון פאַפּיר־סוחר און דרוקער־בעזיצער מ. שטשעשטשינסקי 11 ליסטאָפּאַד 30 איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַ רויב־אָנפאַל בעת וועלכען די רויבער האָבען צוגענומען עטליכע טויזענד דאָלאַר און עטליכע צענדליג טויזענד זלאָטס, ס״ה א סומע פון 30 טויזענד זלאָטיס.

ביי שטשעשטשינסקין דינט אַ דינסט פראַנטשישקאַ פּאַליאַציש, וועלכע איז בעת אַ גנבה ביים פּראָקוראַטור־הורטאָווניק קעשטיין געוועזן אַרעסטירט, מ׳האָט זי דאַן חושד געווען אַז זי האָט געהאַט אַ האַנד אין דער גנבה. צוליב מאַנגעל אין בעווייזען איז זי דאַן בעפרייט געוואָרען.

איצט נאָך דעם רויב ביי שטשעשטשינסקין, האָט מען די געפונען אַ געבונדענע און פערבלוטיגטע נישט קוקענדיג דערויף איז זי אַרעסטירט געוואָרען די פּאָליציי איז חושד, אַז זי האָט אַ האַנד־דערביי.

אין שייכות דערמיט, זיינען אַרעסטירט געוואָרען עטליכע פּערדעכטיגע, זייערע נעמען ווערען צוליב דער אויספאָרשונג געהאַלטען בסוד.

ר׳ שמואל טראַוב האָט מורא פאַר זיין היפּאָטעק...

אַ מעשה מיט אַ פערקויפט הויז אויף קאַמיענאַ 17

(אַ) אין קרייז־געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען אַן אינטערעסאַנטער פּראָצעס, אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק זיינען געזעסען: יהודית מיכאַלאָוויטש, די געוועזענע הויזבעזיצערין פון קאַמיענאַ 17, איהר זוהן נחום, ווי אויך מלך קאַמינסקי, ווייַנדלער און זיין פרוי. דוד מאיר בעלושיצקי און זיין פרוי אַלע זיינען זיי אָנגעקלאָגט געוואָרען אין אויפגעבען דער פינאַנץ־קאַמער אַ פאַלשע סומע ביים פערקויפען דאָס הויז.

דעם 10-טען דעצעמבער פ. י. איז אין דער סעקוועסטאַטיאָן אַפּטיילונג ביי דער פינאַנץ־קאַמער אָנגעקומען אַ מעלדונג פון אַ געוויסען שמואל טראַוב אין וועלכער ער גיט איבער, אַז יהודית מיכאַלאָוויטש און איהר זוהן האָבען דאָס הויז פערקויפט אָנגעבענדיג אַ סומע 20 טויזענד זל. און אין דער ווירקליכקייט האָבען זיי גענומען 45 ביז 50 טויזענד זל.

אין שייכות מיט דער מעלדונג איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַן אויספאָרשונג און ס׳איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די פערקויפער און קויפער האָבען אויפגעגעבען 35 טויזענד זל. ווייניגער פון וואָס דער מלוכה־אוצר האָט געהאַט אַ שאָדען 1600 זל. אַלע זיינען זיי צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

ביי די פערהאַנדלונגען, האָט מיכאַלאָוויטש ערקלעהרט, אַז טראַוב האָט זיך אין זיי געוואָלט נוקם זיין דערפאַר. וואָס ער שטעהט מיט אַ נעווויסער סומע אויפ׳ן היפּאָטעק, דערפאַר האָט ער מיט אַ כוונה געמאַכט די דאָזיגע מעלדונג.

דאָס געריכט האָט פערמשפּט: יהודית מיכאַלאָוויטש און איהר זוהן נחום, מלך קאַמינסקי, שרה און מרדכי ווייַנדלער, דוד מאיר און פריידעל בעלושיצקי צו בעצאָהלען צו 1200 זל. יעדער, אָדער צו 4 חדשים אַרעסט.

די שטרייק־בעוועגונג

ערב אַ שטרייק אין דער טריקאָ־בראַנזשע

אַרבייטער פאָדערן צו פּראָלאָנגירען דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך

(אַ) מחמת דעם, וואָס דעם 31-טען אויגוסט האָט זיך געענדיגט דער טערמין, וואָס איז גילטיג געווען דער קאָלעקטיווער אָפּמאַך, איז דער פעראיין פון טריקאָ־אַרבייטער צוגעטרעטען צו אונטערהאַנדלען מיט די פאַבריקאַנטען וועגען פערלענגערען דעם אָפּמאַך. היות ווי די פאַבריקאַנטען זיינען נישט מסכים, איז מעגליך, אַז אין דער טריקאָ־בראַנזשע זאָל אויסברעכען אַ שטרייק.

וועגען דעם זיינען שוין פאָרגעקומען עטליכע קאָנפערענצען. אין משך פון דער וואָך וועט פאָרקומען אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ.

אַרבייטער־פערזאַמלונג אין אָן׳אָקופּירטער פאַבריק

וואַרפט אָפּ די פאָדערונג פון דער פירמע

(אַ) אין מילער׳ס פאַבריק אין רודאַ־פאַביאַניץ, וואו ס׳קומט איצט פאָר אַן אָקופּאַציע־שטרייק, איז נעכטען פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די שטרייקענדע. ס׳איז בעהאַנדעלט געוואָרען די שטעלונג פון דער פירמע, וועלכע האָט ערקלערט, אַז זי וועט נישט צוטרעטען צו קיין פערהאַנדלונגען אַזוי לאַנג ווי די אַרבייטער וועלען אָקופּירען די פאַבריק.

די אַרבייטער האָבען אָפּגעוואָרפען די פאָדערונג פון דער פירמע און בעשלאָסען, ווייטער צו פערבלייבען אין פאַבריק־בנין. אפילו די קראַנקע וואָס האָבען געהאַט פערלאָזען די פאַבריק, זיינען אויך צוריקגעקעהרט.

היינט די רעגיסטראַציע פון יאַהרגאַנג 1918

היינט הויבט זיך אָן אויף פּיעטריקאָווער 165 די רעגיסטראַציע פון יאַהרגאַנג 1918.

היינט, דינסטאָג דעם ערשטען סעפּטעמבער דאַרפען זיך שטעלען די געבוירענע אין 1918 פון 1. קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות

A, B, C, D, D, F, G

און פון 7 קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות

A, B, C, D, E, F, G, H, Ch

מאָרגען מיטוואָך דעם 2־טען סעפּטעמבער דאַרפען זיך שטעלען די געבוירענע אין 1918 פון 1 קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות

H, Ch, I, J, K, L, Ł

און פון 7 קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות

I, J, K, L, Ł, M, N, O, P

צוגאַב־פּאָבאָר

(אַ) די צוגאַב־פּאָבאָר־קאָמיסיע פאַר פּ. ק. און לאָדז שטאָט „איינס" וועט אַמטירען דעם 15-טען סעפּטעמבער ד. י. אין לאָקאַל פּיעטריקאָווער 165.

צום צוגאַב־פּאָבאָר דאַרפען זיך צושטעלען אַלע מאַנספּערזאָנען, וואָס זיינען געבוירען אין יאָהר 1915 און עלטערע, וועלכע האָבען ביז איצט נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער־דינסט, וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 3, 8, 9 און 11. קאָמיסאַריאַטען און האָבען בעקומען נאָמענטליכע רוף־צעטלען פון דער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

לאָדזשער וואָיעוואָדע ה׳ האוקע־נאָוואַק דעקאָרירט

וואָיטען פון גמינעס מיט פערדינסט־אויסצייכנונגען

דעם 31-טען ד. ח. האָט דער לאָדזשער וואָיעוואָדע ה׳ האוקע־נאָוואַק אין רעפּרעזענטאַציע־זאַל פון דער וואָיעוואָדזטווע דעקאָרירט דעם בורמישטש פון אוניעיוב יוליוש סאָנסיליוש אין דעם בורמישטש פון סטאַווישין לאָוויצקי מיט זילבערנע פערדינסט־קרייצען, ווי אויך דעם סעקרעטאַר פון דער גמינע זביערסק וויטשאַק, דעם וואָיט פון דער גמינע קאַמיען, דעם טורקער וועבער אָפּיטש מיט בראָנזענע פערדינסט־אויסצייכנונגען פאַר זייערע פערדינסטען אויפ׳ן געזעלשאַפטליכען און זעלבסט־פערוואַלטונגס־טעטיגקייט.

קיה־שטאַלען מוזען איבערגעטראַגען ווערען אין אונטער־גאַסען

אינטערווענץ אין דער סטאַראָסטווע

(אַ) די סטאַראָסטווע האָט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדנונג, אַז די קיה־שטאַלען, וואָס געפינען זיך אין צענטער־שטאָט זאָלען ליקווידירט אָדער איבערגעטראָגען ווערען אין אונטער־גאַסען.

אין שייכות דערמיט, האָט אַ דעלעגאַציע פון קיה־בעזיצער אינטערווענירט אין דער סטאַראָסטווע און געבעטען צוריקצוהאַלטען די דאָזיגע פעראָרדנונג, ווייל צוליב דער פעראָרדנונג וועלען פיל פאַמיליעס פערלירען די פּרנסה.

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

(אַ) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ס. קאָן (פּלאַץ קאָשטשעלני 8), א. כאַרטמאַן (פּאָמאָרסקאַ 12), וו. וואַגנער (פּיעטריקאָווער 67), י. זאַיאָנטשקעוויטש (זשעראָמסקיעגאָ 37), ז. גאַרטשעצקי (פּושקינאַ 59), מ. עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225), ז. שימאַנסקי (פּושקינאַ/זאַגאַיניקאַ 75).

קיין ארץ־ישראל

גרופּענווייז און אינדיווידועל.

ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען.

פּינקטליכע בעהאַנדלונג.

אויספלוג קיין

יוגאָסלאַוויען און אונגאַרן

אויסלענדישע הנחה־און קוראַציע־פּעסער.

פאַרשטעהערשאַפט פון „אינטוריסט"

אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאַנד.

ברענגען קרובים פון רוסלאַנד קיין פּוילען

אינפאָרמאַציעס ערטיילט

דאָס יודישע רייזע־ביוראָ

Union Lloyd

Piotrkowska 42, tel. 107-87.

פאַרשטעהערשאַפט פון „אינטוריסט"

נעמט אָן דאָס איבערשיקען

פּעקלעך קיין ז. ס. ר. ר.

טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי"

דיר. דוד צעלמייסטער.

100.000 מענשען

האָבען געזעהן און בעוואונדערט

דעם בעליבטען אַמעריקאַנער סטאַר

פּסח׳קע בורשטיין

מיט׳ן אָנטייל פון

נאַדיאַ קאַרעני און יעקב פישער

היינט, דינסטאָג, 9.15 אָוונט

גרויסע געזעגענונגס־פאָרשטעלונג

3 פאָרשטעלונגען אין איין נאַכט

1) דער ציגיינער 1-טער אַקט.

2) דאָס יונגעל פון בראָדווי 2-טער אַקט.

3) אַ חתונה אין שטעטל 2-טער אַקט.

אויסער דעם

אַ גרויסער דיווערטיסמענט

צווישען אַנדערן וועט בורשטיין זינגען

„גוד־ביי־לאָדז"

אין אַנדערע אַמעריקאַנער און איראָפּעאישע שלאַגערס, וואָס זיינען נאָך ביז איצט נישט געזונגען געוואָרען אין לאָדז.

אין אַלע פאָרשטעלונגען נעמט אָנטייל דער גאַנצער אַנסאַמבל. גרויסער כאָר און אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיר. דוד בייגעלמאַן.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער.

Dr. med. Trepman

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער. סיפילים און הויט־קראַנקהייטען.

בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע.

זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 12-234

נעמט אָן פון 8–11 נאַכמ. און פון 6–8 אָוונט

Dr. Zalcwasser

כירורג

CEGIELNIANA 19, tel. 125-27

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 1–2 מיטאָג און פון 4–6.30 אָוונט

אנהויב פון וואהל-קאמף צום נייעם שטאט-ראט

צווישען די יודישע פאליטישע ריכטונגען

דאנערשטאג לעצטער טערמין אריינצוטראגען קאנדידאטען-ליסטעס. דערווייל זענען פערהאן דריי יודישע ליסטעס—ארום די איבערגעריסענע אונטערהאנדלונגען צו שאפען אן אלגעמיינע יודישע פעראייניגונג.—דער גאנג פון די אונטערהאנדלונגען.—וואס עס ערקלערן די ציוניסטען און דער יודישער בלאק.—ענדעקעס פאדערן צוצונעמען די פאליטישע רעכט ביי יודען

אין די יודישע פארטייען און גרופירונגען האט זיך שוין אנגעהויבען אן ערנסטע וואהל-ארבייט. ווי בעקאנט איז דער לעצטער טערמין אויף אריינצוטראגען קאנדידאטען - ליסטעס, היינטיגען דאנערשטאג דעם 3 סעפטעמבער.

די יודישע גרופירונגען פערטיגען שוין אויס זייערע ליסטעס. ס'איז נישט פאראויסצוזעהן מעהר ווי דריי יודישע ליסטעס: פון ציוניסטישען וואהל-בלאק, פעראייניגטער יודישער וואהל-בלאק (אגודה, אומפארטייאישע, פאלקיסטען, רעוויזיאניסטען, פועלי אגודת ישראל און געזעלשאפטליך - ווירטשאפטליכער פראנט) און דער יודישער ארבייטער בלאק (בונד, פועלי ציון און פראפעסיאנעלע פעראיינען).

דער ארבייטער - בלאק וועט אריינטראגען זיינע קאנדידאטען - ליסטעס אין 8 אדער 9 וואהל-קרייזען אין פערלויף פון היינטיגען טאג.

דער ציוניסטישער און אלגעמיין-יודישער בלאק וועלען אריינטראגען זייערע קאנדידאטען ליסטעס אין 6 וואהל-קרייזען ערשט אין לעצטען טאג, דאס הייסט דאנערשטאג.

די גרופירונגען, וועלכע געהערען צום ציוניסטישען בלאק האבען דעסיגנירט פאלגענדע קאנדידאטען אלס ראטמענער: ביאלער (מזרחי) אדוו. שטראוך (ציוניסט), ד"ר קרויש, מארעק פיין (ציוניסטען, וועלכע פערטרעטען גלייכצייטיג די האנדווערקער), ד"ר עלענבערג (התאחדות), אדוו. שאיעוויטש (ציוניסט), מארעק (מזרחי) א. א.

פון די גרופירונגען, וועלכע געהען אריין אין אלגעמיין-יודישען בלאק האבען דעסיגנירט: „אגודה" — דעפ. מינצבערג, פישעל ליבערמאן, יחיאל טאוב, יצחק לעווין (א זוהן פון ריישער רב, וועלכער וואוינט לעצטענס אין לאדז), יוסף מארגאליס, אברהם רעכטמאן, גרשון וואלמאן און ד"ר שלאסער (פון פועלי אגודת ישראל) און אנד.

די אומפארטייאישע האבען דעסיגנירט: בנימין רוס, מענדעל קראסוצקי און אנדערע.

פאלקיסטען — אדוו. וויצמאן, מאג. באלבערישסקי, ד"ר הערשפינקעל, פ. כארי.

די רעוויזיאניסטען — מאיר זיידע און פרוי ספעקטאר.

דער געזעלשאפטליך - ווירטשאפטליכער פראנט — ד"ר העלמאן או יאקוב ליבראך.

דער יודישער ארבייטער - בלאק שטעלט ארויס צוו. אנדערע פאלגענדע קאנדידאטען: פאזנאנסקי, מילמאן, נוטקעוויטש, וויראווסקי פרוי אייכנער, מארגענטאלער, ד"ר גרינבלאט, ד"ר לאנדקאפ א. א. פון „בונד" און האלענדערסקי, ראזענבערג א. א. פון פועלי ציון.

דער געוו. ראטמ. ה' י. מ. ביאלער בעט אונז מיטצוטיילען, אז צוליב דעם, וואס ס'איז נישט געקומען צו קיין איינהייטליכען יודישען בירגערליכען בלאק, האט ער זיך קאטעגאריש אפגעזאגט ארויסצושטעלען זיין קאנדידאטור צו די קומענדיגע שטאט-ראט וואהלען.

נען מיר געווען זיכער, אז דער צד שכנגד וועט זיך אפגעבען א חשבון דערפון, אז זייער ביז איצטיגע פאליטיק האט באנקראטירט און וועלען אנערקענען, אז די ציוניסטישע פאליטיק אין די לעצטע יאהרען איז געווען די ריכטיגסטע.

מיר מוזען מודה זיין, או אין א געוויסער מאס האבען מיר געפינען פערשטענדניש ביי יענעם בלאק און אונזערע פראגראמאטישע פאדערונגען זענען אין א גרויסער מאס בעפרידיגט געווארען, ווייל ביי אונז האט זיך בשום אופן נישט געהאנדעלט וועגען א טעכנישען בלאק, נאר וועגען א אידעאישען, דער אלגעמיינער יודישער בלאק האט זיך אפילו פערפליכטעט אונטערצושרייבען א דעקלאראציע, אז די געשאפענע פעראייניגונג טראגט א יודיש נאציאנאלען כאראקטער און אנערקענט דאס אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל און דאס שאפען פון אונזער נאציאנאלער היים אלס אויסגאנגספונקט פאר אונזער פאליטיק אין גלות.

מיר זענען אויך שוין כמעט ווי פערטיג געווען דער מאנדאטען-פערטיילונג, וועלכער אין ביי אונז אגב נישט געווען די עיקר-פראגע נאר ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען פרעסטיזש-מאמענטען פאר די בעזונדערע גרופען, די שוועריגקייטען זענען געקומען דעמאלס ווען פון אונזער זייט איז געקומען א פארשלאג, אז ס'זאלען געגענזייטיג בעקאנט געגעבען ווערען די נעמען פון די קאנדידאטען אויף ראטמענער. דער יודישער בלאק האט אפגעווארפען דעם פארשלאג און ביי דער דאזיגער געלעגענהייט איז געקומען צו א דיסקוסיע וועגען פערשידענע קאנדידאטען.

מיר זענען ארויסגעגאנגען פון דער פרינציפיעלער הנחה, אז דאס בלויזע אונטערשרייבען א דעקלאראציע גיט נאך נישט די געהעריגע גאראנטיע פאר'ן געהעריגען פערטיידיגען זי, מיר האבען גע וואוסט, אז פון יענער זייט זענען פערהאן קאנדידאטען וועלכע האבען אין זייער ביז איצטיגער טעטיגקייט געהאנדעלט גראד פערקעהרט צו די פרינציפען פון אונזער דעקלאראציע, זייער איינשטעלונג איז א גאנץ אנדערע און ממילא זענען זיי נישט בערופען צו פערטיידיגען די ברייטע נאציאנאלע קאמפ-באזע, ווי די דעקלאראציע האט פארגעזעהען. דאס האט דער יודישער בלאק נישט געוואלט נאכקומען און מיר ווייסענדיג, אז אין בלאק געפינען זיך מענשען מיט דער דערמאהנטער להיפוכדיגער איינשטעלונג נאר בעהאלטען זיך אונטערן מאנטעל פון פערשידענע פירמעס, האבען נישט געקענט אוועקגעבן פון אונזער פרינציפ.

* * *

וועגען דעם זעלבען ענין ערקלעהרט אונז דער פארזיצער פון אלגעמיין יודישען בלאק דעפ. מינצבערג פאלגענדעס:

באלד ווי אונזער וואהל-בלאק איז געשאפען געווארן און האט זיך קאנסטיטואירט, האב איך זיך געווענדעט צום שוין געשאפענעם ציוניסטישען וואהל-בלאק וועגען א פעראייניגונג און וועגען ארויסשטעלען א איינהייטליכע ליסטע פון גאנצען יודישען בירגערטום.

באלד אין אנהויב האבען די ציוניסטען [...] שטעלט דעם תנאי, אז די ציוניסטישע פראגרא[ם] דעקלאראציע מוז אנגענומען ווערען דורך [...] איינהייטליכען בלאק. אין דער פראגראם-דעקלא[...] ראציע האט זיך געפונען, אז די איינציגע ל[...] פון דער יודען-פראגע אין פוילען איז דער [...] ניסטישער פראגראם. מיר זענען געגאנגען אויף די ווייטגעהענדע הנחות אין דער הינזיכט, האב[...] דיג אין זין די דערהאלטונג פון יודישען אחד[ות] וואס איז נויטיג אין איצטיגען מאמענט, דעריבער זענען מיר געקומען צו א פערשטענדיגונג וועגען דער פראגראם-דעקלאראציע, וועלכע האט ב[...] אונטערגעשטראכען דעם יודישע נאציאנאלען כ[א]ראקטער פון עווענטועלען בלאק, אפילו די פאר[...] העך פון געזעלשאפטליך-ווירטשאפטליכען פר[אנט] זענען איינגעגאנגען אויף דער בעטאנטער נאצי[א]נאלער פארמול.

דאן איז געקומען די פראגע פון די מאנד[א]טען (וועגען דעם נאמען זענען מיר אויך [...] געהאט אדורכגעקומען, די ציוניסטישע פארשטעה[ער] האבען פערלאנגט, אז פון די 6 וואהל-קרייזען [וועט] דער בלאק ווערט ארויסשטעלען ליסטעס זאלען [...] 3 די שפיצען-קאנדידאטען זיין פון ציוניסטי[שען] בלאק, נישט קוקענדיג דערויף וואס מיר האב[ען] אין פריהערדיגען שטאט-ראט געהאט 10 מאנד[א]טען און די ציוניסטען 4, וואלטען מיר אויך [...] גען דעם אדורכגעקומען, ווייל אין צוויי קריי[זען] האבען מיר באלד זיי געוואלט געבען די ערש[טע] ערטער.

ערשט שפעטער, ז[א]גט פרעזעס מינצבע[רג], ווען אלץ איז שוין געווען פערטיג, האבען [די] ציוניסטען ארויסגערוקט א פאדערונג, אז [די] קאנדידאטען זאלען אונטערשרייבען דעקלאראצי[ע], אז זיי זענען נאציאנאלע יודען, דאס איז געו[ען] אן איבערראשענדער פארשלאג, ווייל אויב [...] צו וואס האט געטויגט די גאנצע פראגראם דעקל[א]ראציע און דאן צום סוף איז נאך געקומען [...] פארשלאג וועגען פערעפענטליכען די קאנדידא[טען] פון אלע ריכטונגען, כדי די ציוניסטען זאלען [...] בען זייער הכשר פאר יעדען קאנדידאט און [...] נישט מאכען דעם ווילען פון די ריכטונגען, [...] דעם אלעם האבען אלע גרופירונגען וואס גע[הען] אריין אין אונזער בלאק געמוזט קאנסטאטי[רען], אז די ציוניסטען האבען בכלל נישט געמיינט ע[רנסט] מיט דעם איינהייטליכען יודישען פראנט".

נאך א ליסטע אריינגעטראגן

אין דער הויפט-וואהל-קאמיסיע

נעכטען האבען אריינגעטראגען ליסטע[ס] [...] דריטען, פינפטען און זעקסטען וואהל-קרייז [...] קאמיטעט פון די קריסטליכע הוי[...] זיי האבען בעקומען דעם נומער 5 אין אלע 3 [...] טער, אויף די ערשטע ערטער פון דער דאזי[גער] ליסטע געפינען זיך די ה"ה טאמטשיק, שאט [...] טרומילא.

„צונעמען די פאליטישע רעכט ביי יודען"

ענדעקישע לאזונג צו די לאדזער שטאט-ראט-וואהלען

אין נעכטיגען „דזענניק נאראדאווי" איז פערעפענטליכט א אויפרוף פון די לאדזער ענדעקעס אין שייכות מיט די וואהלען צום שטאט-ראט.

אין אויפרוף ווערט געזאגט, אז דער וויכטיגסטער ציל ביי איצטיגע וואהלען דארף זיין צו מאכען די לאדזער זעלבסט-פער וואלטונג יודען-ריין.

„אין דער נאציאנאלער מלוכה" — ווערט געזאגט אין אויפרוף וועלען מיר נישט נאר אפנעהמען ביי די יודען די סובסידיעס בעזייטיגען די יודען פון די פאסטענס, צונעהמען ביי די ליפערונגען און בעשטעלונגען, שטארקער זיי בעלאסטען מיט שטייערן (פערקלענערנדיג גלייכצייטיג די בעשטייערונג פון דער פוילישער בעפעלקערונג), נאר אויך ביי זיי צונעהמען די פאליטישע רעכט.

א יודען קען נישט וועהלען און נישט אויסגעוועהלט ווערען צום פוילישען סיים, צום פוילישען סענאט, צום פוילישען שטאט-ראט.

די פוילישע מלוכה איז דאס אייגענטום פון פוילישען פאלק און דעריבער קענען נאר די פאלאקען אין איהם רעגירען.

וועגען א צונעהמען ביי די יודען די סובסידיעס, בעזייטיגען זיי פון די שטאטישע פאסטענס צונעהמען ביי זיי די ליפערונגען און בעשטעלונגען, איבערווארפען אויף זיי א גרעסערע שטייער-לאסט, האבען מיר שוין געקעמפט אין פריהערדיגען שטאט-ראט. אבער דער ראט איז אויפגעלעזט געווארען.

אויפגעלעזט איז ער געווארען, ווייל דארט האבען זיך געפינען א צאהלרייכע גרופע יודען, הגם דער שטאט ראט האט געהאט א נאראדאווע מעהרהייט איז אבער דארט געווען גענוג יודען בכדי דורך אוואנטורעס און אפילו געשלעגען אויף די זיצונגען פון ראט, ווי אויך דורך פערשידענע דעמאראליזירענדע מעשים צו שאפען דעם פרעטעקסט צו דער פונאנדערלאזונג פון ראט.

די דעסטרוקטיווע טעטיגקייט פון די יודען אין פאריגען שטאט-ראט איז נאך א בעוויז, אז שוין די בלויזע אנוועזענהייט פון יודען און פוילישע רעגירונגס-קערפערשאפטען איז שעדליך.

מען דארף מאכען א ווייטערדיגען שריט אויפ'ן אפצווייגען פוילען פון יודען און צונעהמען [...] די יודען די פאליטישע רעכט.

פיהרענדיג דעם קאמף פאר א נאציאנאל[...] זעלבסטפערוואלטונג מוזען מיר קודם-כל דערפיהר[ען] דערצו, או יודען זאלען פוילשטענדיג בעזייטיגט [ווע]רען פון דער זעלבסטפערוואלטונג. זאל מיט [...] לישע שטעט רעגירען זייערע באלעבאטים, [...] זייסט די פוילישע בעפעלקערונג, און נישט יוד[ען]. זאל ביי יודען צוגענומען ווערען דאס רעכט אוי[ף] געוועהלט צו ווערען אין די שטאט-ראטען [...] אזוי אויך אין סיים און סענאט), ווי אויך [...] רעכט צו בעטייליגען זיך אין דער אפשטימונג!

לוים די איצט עקזיסטירענדע געזעצע [...] ארדינאציעס, האבען יודען די דאזיגע רע[כט] אבער געזעצע און ארדינאציעס, און אפילו [...] קאנסטיטוציע, קען מען ענדערען. די דאזיגע [...] דערונג מוז פארקומען, ווען דאס וועט פאר[...] דאס גאנצע פאלק!

מיר, די פוילישע בעפעלקערונג פון דער ש[טאט] לאדז, ווארפען דעם לאזונג: יודען קענען [...] נישט בעטייליגען אין דעם רעגירען מיט דער מלוכ[ה] און נישט מיט דער זעלבסט-פער וואלטונג. זיי [...] רען נישט האבען קיין וואהל-רעכט.

אונטער דער דאזיגער לאזונג געהען מיר [צו] די איצטיגע וואהלען, די דאזיגע וואהלען מוז[ען] ווערען א פלעביסציט אין וועלכען דאס פוילישע לאדז וועט זיך ארויסזאגען פאר דער ענדגילטיגער [...] פון די וואהל-געזעצען, אין דער ריכטונג [...] אפצונעהמען די וואהל-רעכט ביי יודען!

ווער עס וועט ביי די קומענדיגע וואהלען ש[...] מען פאר די נאראדאווצעס. דער וועט דערמיט [...] ווייזען, אז ער וויל בעזייטיגען די יודען פון [...] שטאט-ראטען און פארלאמענטארישע קערפערשאפ[טען]. און ווער עס וועט שטימען פאר די געגנ[ער] פון נאציאנאלען לאגער, וועט דערמיט פעסטשט[ע]לען, אז ער שטרעבט דאס יודען זאלען ווייט[ער] זיצען אין שטאט-ראטען, אין די מאגיסטראטען אין סיים און אין סענאט!

געדענקט! די איצטיגע וואהלען זענען א פל[ע]ביסציט!

פארוואס איז נישט געקומען צו קיין פעראייניגונג

צווישען פעראייניגטען יודישען בלאק און ציוניסטישען בלאק

ווי מיר האבען שוין נעכטען איבערגעגעבען זענען ענדגילטיג איבערגעריסען געווארען די אונטערהאנדלונגען פון ציוניסטישען בלאק מיטן פעראייניגטען יודישן בלאק וועגען ארויסשטעלען אן איינהייטליכע ליסטע צו די שטאט-ראט-וואהלען.

ווי בעקאנט געהערען צום פעראייניגטען יודישען בלאק פאלגענדע ריכטונגען: „אגודה" אומפארטייאישע, פאלקיסטען, פועלי אגודת ישראל, רעוויזיאניסטען און געזעלשאפטליך-ווירטשאפטליכער פראנט.

צום ציוניסטישען בלאק געהערען די ציוניסטען, מזרחי, יודענשטאטס - פארטיי און התאחדות.

די דאזיגע צוויי בלאקען זענען צוגעטרעטען צו אונטערהאנדלען וועגען אן איינהייטליכען יודישען בירגערליכען פראנט בעת די שטאט-ראט וואהלען אין לאדז.

מצד דעם אלגעמיינעם יודישען בלאק האבען אין די אונטערהאנדלונגען אנטיילגענומען די ה"ה ליבערמאן, רוס, מאג. באלבארישסקי און אדוו. וויצמאן. מצד דעם ציוניסטישען בלאק די ה"ה ביאלער, ד"ר קרויש און שיין.

די אונטערהאנדלונגען זענען שוין געווען ווייט אוואנסירט, קודם כל האט זיך געהאנדעלט וועגען דעם נאמען פון דעם אלגעמיינעם פראנט. דערביי זענען נישט געווען קיין גרויסע שוועריגקייטען, מען איז שנעל געקומען צו א הסכם, אז דער נאמען פון דעם עווענטועל געשאפענעם בלאק זאל הייסען: „אלגעמיינער יודישער און ציוניסטישער בלאק".

דאן איז געקומען די פראגע וועגען דער פראגראם - דעקלאראציע, ס'האט אויסגעזעהן, אז ביי אזא צוזאמענשטעל פון ריכטונגען, וועלכע פיהרען די אונטערהאנדלונגען וועט זיין זעהר שווער צו געפונען א פראגראמאטישע דעקלאראציע, אויף וועלכע אלע זאלען קענען איינגעהן אבער אויך די דאזיגע פראגע האט נישט ארויסגערופען קיין בעזונדערע שוועריגקייטען, ווייל נאך עטליכע זיצונגען האט מען אויסגעארבייט פאלגענדע פראגראם - דעקלאראציע, וועלכע אלע ריכטונגען האבען מסכים געווען אונטערצושרייבען.

דאס יודישע פאלק אין פוילען פיהרט א שווערען קאמף פאר זיין עקזיסטענץ, בירגערליכע רעכט און נאציאנאלע פארמען פון לעבען.

א רייה פאזיציעס פון אונזער אינערליכען לעבען זענען בעדראהט. מיר לעבען אויך אונטער דעם שווערען איינדרוק פון די לעצטע טראגישע געשעהענישען אין ארץ ישראל, וואו עס בויט זיך די נאציאנאלע היים פארן יודישען פאלק און וועלכער דארף אויך לעזען די יודען-פראגע אין גלות. די נויטווענדיגקייט צו פיהרען מיט פעראייניגטע כוחות א קאמף פאר אונזער עקזיסטענץ און אונזערע רעכט ווי אויך די נויטווענדיגקייט צו ערמוטיגען און אויפהויבען דעם קאמפס-גייסט ביי די יודישע מאסען האט בעוואויגען די אלע אונטערגעשריבענע גרופירונגען זיך צו פעראייניגען ביי די בעפארשטעהענדע וואהלען צום שטאט-ראט אין לאדז אויף פאלגענדע יסודות.

1) דער בלאק טראגט א יודיש נאציאנאלען כאראקטער און וועט אין שטאט-ראט פיהרען (אן איינהייטליכע?) אומאפהענגיגע יודיש - נאציאנאלע פאליטיק.

2) די אויפגאבע פונם בלאק איז צו פערטיידיגען די נאציאנאלע, רעליגיעזע, קולטורעלע און ווירטשאפטליכע אינטערעסען פון די ברייטע יודישע מאסען.

3) אלע ראטמענער פון דעם בלאק וועלען פערטיידיגען און אונטערשטיצען פארשלאגען, וועלכע וועלען קומען מצד ראטמענער פונם דאזיגען בלאק פאר סובסידירען אלע געזעלשאפטליכע יודישע אינסטיטוציעס און אקציעס אהן אונטערשיד פון כאראקטער.

4) אין דער אלגעמיינער פאליטיק אין קאמונאל-וועזען, וועט דער בלאק אונטערשטיצען אלע דעמאקראטישע עלעמענטען, וועלכע וועלען אפען פראקלאמירען און געבען גאראנטיעס פאר פולער, פאקטישער יודישער גלייכבערעכטיגונג.

דאן זענען די אונטערהאנדלונגען געגאנגען אין דער ריכטונג פון קומען צו אן איינייגונג וועגען דער מאנדאטען - פערטיילונג. פער שטעהט זיך, אז ס'האט זיך נאר געהאנדעלט וועגען די ערשטע ערטער אויף די ליסטעס פון די פערשידענע וואהל - קרייזען, וואס האט א בעדייטונג ביי דער איצטיגער וואהל-ארדינאציע. די קאנדידאטען אויף די איבריגע ערטער דארפען אליין שפעטער אנציהען די ענטשפרעכענדיגע צאהל שטימען

דער ציוניסטישער בלאק האט פערלאנגט די שפיצען - קאנדידאטען אין 7 קרייז, 2 קרייז און 9 אדער צעהנטען. דער פעראייניגטער בלאק האט געוואלט געבען די ציוניסטען שפיצען-קאנדידאטען אין צוויי וואהל-קרייזען, אבער וועגען דעם וואלט מען זיכער אדורכגעקומען, די אונטערהאנדלונגען זענען ענדגילטיג איבער געריסען געווארען דעמאלט ווען די ציוניסטישע פארשטעהער האבען פערלאנגט, אז ביידע צדדים זאלען פון פאראויס זאגען ווער ס'וועלען זיין די קאנדידאטען אויף ראטמענער. דערויף איז דער פעראייניגטער יודישער בלאק נישט איינגעגאנגען, האלטענדיג, אז דאס איז אן אינערליכע אנגעלעגענהייט פון יעדע ריכטונג, דאגעגען די ציוניסטען האבען געהאלטען, אז מ'דארף וויסען צי די קאנדידאטען וועלען קענען פערטיידיגען די יודישע אינטערעסען אויפן יסוד פון דער אנגענומענער פראגראמאטישע דעקלאראציע.

ערקלערונג פון די צדדים

ה' שיין, דער בעפולמעכטיגטער מצד דעם ציוניסטישען בלאק, צו אונטערהאנדלען וועגען אן איינהייטליכער ליסטע, האט אונזער מיטארבייטער געגעבען פאלגענדע ערקלערונגען וועגען די איבערגעריסענע אונטערהאנדלונגען: „מיר, ציוניסטען, זענען געווען אדורכגעדרונגען מיט'ן בעסטען ווילען צו דערפיהרען צו אן איינהייטליכער ליסטע. מיר קענען די שטימונג אין גאס אין דער הינזיכט, ספעציעל האבען מיר געשטרעבט צו אחדות אין דער איצטיגער צייט צוליב דער סכנה וואס דראהט, אז אין שטאט ראט זאל ווידער געוועהלט ווערען אן ענדעקישע מעהרהייט און דעריבער האט יעדער יודישער מאנדאט א געוואלדיגע בעדייטונג. אונטערטענדיג צו די אונטערהאנדלונגען זע-

פאַרהיטעט אַ גנבה ביי דער פירמע „לעאָ טיבער"

געכאַפּט דריי גנבים ביי'ם אויסברע-כען דאָס שויפענסטער

פאַרגאַנגענע נאַכט, האָט אַ פּאָליציי-פּאַטרול באַמערקט עטליכע פאַרדעכטיגע פּערזאָנען „פּאָרען" זיך ביי'ם שויפענסטער פון שרייב-מאַטעריאַלען-געשעפט פון דער פירמע „לעאָן טיבער" אויף פּעט-ריקאָווער 49. פּלוצים האָבען געגומען פּלאַצען די שויבען, זעהענדיג פּאָליציי האָבען די חברה-לייט גענומען לויפען אויף דער 6-טער שטרפּיען-גאַס, די פּאָליציי האָט זיך געלאָזט נאָך זיי און דריי פון זיי געכאַפּט, ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט זענען זיי: הענריך לובאַכינסקי (קאַראַנאַווסקיעגאַ 11) לעאָן מושינסקי (וואָפּיענאַ 53) און ווינצענטי לאַ-טינסקי (וועסאָלאַ 3) ביי זיי האָט מען געפונען לע-דיגע זעק, וואָס זיי האָבען געהאַט צוגעגרייט אַריינ צופּאַקען די סחורה.

פאַבריקאַנט שליסט אַ „ספּולקע" מיט זיינע אַרבייטער

און ווערט בעשטראָפט מיט 300 זל.

(א) פאַר'ן קריין-געריכט איז געשטאַנען דער היגער פאַבריקאַנט ישעי' גוטערמאַן (קילינסקיעגאָ 93). ג. איז אָנגעקלאָגט געוואָרען, אַז ער האָט מיט די אַרבייטער געשלאָסען אַזאַ מין שטילע „ספּולקע", פון וועלכע ער האָט גענומען צו 50 זל. אַלס אַ „אידזשאַל" אין געשעפט. מיט דעם גע-האָט ער שפּעטער אויסגעצאָהלט די אַרבייטער די שכירות, נישט נאָר צאָהלענדיג די דיפערענצען. האָט ער אויך די אַרבייטער נישט איינגעמאָלדען אין דער „אובעזפּיעטשאַלניע".

די אַרבייטער האָבען דערוועגען געמאָלדען דעם אַרבייטס-אינספּעקטאָר און געכטען איז ג. פאַרמשפּט געוואָרען צו בעצאָהלען 300 זל. שטראָף.

סאַניטאַרע רעוויזיעס אויף די מאַרק

(א) אין שייכות מיט דער פאַרשפּרייטונג פון אַנשטעקענדע קראַנקהייטען, האָט די סאַניטאַר-מאַכט דורכגעפיהרט רעוויזיעס אויף די דאָרפישע פיהרען, וואָס ברענגען פּראָדוקטען אין שטאָט-אַריין. די פּויערים, וואָס וועלען זיך עובר זיין אויף די סאַניטאַרע פאַרשריפטען, וועלען בעשטראָפט ווערען.

KINO TEATR

MIRAŻ

היינט און פאָלג. טעג!

העררליכער פילם פון דער פּוילישער פּראָדוקציע א. ג.

די העלדען פון סיביר

אין די הויפּט-ראָלען:

Eugeniusz Bodo

Adam Brodzisz

K. Junosza-Stępowski.

אָפענער בריף צום פּרעזעס ל. מינצבערג

פאַרזיצער פון דער יודישער קהלה אין לאָדז

ה' רעדאַקטאָר פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

איך בעט אייך דעם בריף צו פאַרעפענטליכען אין אייער ה' צייטונג, פאַר וועלכען איך דאַנק אייך.

אויף דער צייט פון אייער אָפּוועזענהייט אין לאָדז האָט איהר בעפולמעכטיגט צו לייטען מיט דער לויפענדער אַרבייט אין דער קהלה דעם דאָזאָר שוויאַטלאָווסקי.

די עקזיסטירענדע פאָרשריפטען זאָגען קלאָר, דאָס בעת דער אָפּוועזענהייט פונם פאַרזיצער, פאַרטרעט איהם דער וויצע-פאַרזיצער און אויב אַזעלכער איז נישט פאַר-האַן — דער עלטסטער לויט די יאָהרען דאָזאָר און אויב אויך דער עלטסטער איז אָפּוועזענד — לייטעט דאַן מיט די קהלה-ענינים דער נעכסטער לויט דער רייה עלטסטער דאָזאָר. איהר לאָגעגען האָט מיט די דאָזיגע פאָרשריפטען זיך נישט גערעכענט און אויפ'ן יסוד פון פשוטער תקי-פות „נאָמינירט" אַלס צייטווייליגען קהלה-פּרעזעס אַ פּערזאָן, וועלכע האָט דערצו קיין רעכט נישט געהאַט.

אויף דער זונטאָג'דיגער זיצונג פון דער קהלה-פאַר-וואַלטונג האָב איך אייך וועגען דעם אינטערפּעלירט און געפאָדערט אויפקלערונגען. אַנשטאָט אַ תשובה האָט איהר פאַראָרדענט אַן אָפּשטימונג און די מעהרהייט — אַ אייער מעהרהייט — האָט בעשלאָסען אַריבערצוגעהן איבער מיין אָנפראַגע צום סדר-היום.

איך פאַרשטעה גאַנץ גוט, אַז עס איז אייך געווען אונבעקוועם צו דערלאָזען איבער דעם דאָזיגען ענין אַ דיסקוסיע, וועלכע וואָלט אין רעזולטאַט קלאָר דערוויזען אייער רעכטלאָזע האַנדלונג. איך האַלט אָבער דעם ענין פאַר צו וויכטיג, אַז איך זאָל איהם דערמיט בעטראַכטען אַלס אויסגעשעפּט. די אָנגעלעגענהייט טראָגט אַ פּרינ-ציפּיעלען כאַראַקטער ובמילא קען זי דורך בלויזע אָפּ-שטימונגען נישט ערלעדיגט ווערען. נישט וועלענדיג אַליין אַרויסציהען פון אייער האַנדלונג — סיי אין עצם ענין און סיי בעת מיין אָנפראַגע — ווייטערע קאָנ-סעקווענצען, פאָדער איך אייך עפענטליך אויף צו שטע-לען די דאָזיגע פראַגע אַלס בעזונדערן פּונקט פונם סדר היום פון דער נעכסטער זיצונג.

מרדכי-חיים רומקאָווסקי.

פּרנס פון קהלה - פאַרוואַלטונג אין לאָדז

טויזענד אַרבייטער פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" מיט קאָנסול מאַקס קאָהן אויף אַ בעזוך אין גדיניע

נעכטען האָט זיך אומגעקעהרט פון גדיניע, נאָך אַ דריי טאָגיגען בעזוך ביים פּוילישען ים-ברעג, אַ גרויסער אויספלוג פון טויזענד אַרביי-טער פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור". די אַר-בייטער האָבען בעזוכט גדיניע, יאַסטאַרניאַ, העל, אָרלאָוואָ, דעם פּוילישען האַנדעלס-און מלחמה-פּאָרט א. א. וו.

די העררליכע ענטוויקלונג פון גדיניע האָט אויף די אַרבייטער, וועלכע האָבען מאַרשירט אי בער די גדיניער גאַסען ביי די קלאַנגען פון אַני-אייגענעם אָרקעסטער, איבערגעלאָזט אַ גרויסען איינדרוק.

צוזאַמען מיט די אַרבייטער איז מיטגעפאָהרען קאָנסול מאַקס קאָהן, וועלכער האָט דעם אַרבייטער-אויספלוג געפיהרט איבער די אינטערעסאַנטסטע ווינקעלעך פון פּוילישען ים-ברעג און איהם געגע בען די אויסשעפּענדסטע ידיעות וועגען דער הערליכער ענטוויקלונג פון גדיניע.

געלעכערטע העפט און מעסער-שטעכערייען

אויף די לאָדזער גאַסען

(א) אין דער וואוינונג פון בענאַלטשיק מאַרשינקאַ 20, איז ביי אַ „גליזעל" אויסגעבראָכען אַ געשלעג צווי-שען דעם בעל-הבית און זיינע געסט. די אַרויסגערופענע פּאָגאָטאָוויע האָט געגעבען הילף און פאַרבאַנדאַזשירט די וואונדען ביז וול. באַנקאַלסקי, זיין אשה מרת אַניעלאַ, קאָנסטאַנטי איזידאָרטשיק און דער בעקער יוזעף טשער-ווינסקי.

* * *

ביי דער באַהן-ליניע און קאַראָלעוו, איז דער סטרוזש ווינציאַרקאַ פון וואָלטשאַנסקאַ 19 בעפאַלען גע-וואָרען פון צוויי פאַרשוינען, וועלכע האָבען איהם גע-לעכערט דעם קאָפּ.

אויף רוק באַרוטאָוויטשאַ און קילינסקיעגאָ איז בע-פאַלען און צושטאָכען געוואָרען פראַנטשישעק מוקאַ-לוויטשיק.

גרויסע ווערבירונגס-אַקציע פון בערעק יאָסעלעוויטש לעגיאָן

די ווערבירונגס - אַקציע פון בערעק יאָסעלעוויטש-לעגיאָן. נעמט אַלץ אַרום וואָס גרעסערע קרייזען פון דער לאָדזער יודישער יוגענד. עס איז נעגונג אַריינ-צוקומען אין לאָקאַל פון לעגיאָן און זעהן די, וואָס קו-מען זיך איינשרייבען אויפ'ן אומזיסטע קורס פאַר פי-זישער און ספּאָרטליכער ערציהונג, כדי זיך אַליין דערין צו איבערצייגען, אַז די דאָזיגע יוגענדליכע רעקרוטירען זיך פון די ברייטסטע שיכטען און מאַסען פון אונזער שטאָט.

בראַוו אויך אָנצואווייזען, אַז די, וואָס ענדיגען דעם קורס געניסען פון אַ גרויסער הנחה אין מיליטער ווי: פאַרקירצטער דינסט, אויסוואַהל פון מיליטער-געוועהר, בי-ליגע באַהן-הנחות אויף צו בעזיכטיגען די זעהענסוויר-דיגקייטען אין לאַנד אז אז. וו. א. אז. וו.

איינשרייבונגען נעמט אָן די קאַנצעלאַריע פון לע-גיאָן, וואָלטשאַנסקאַ 38 יעדען טאָג אויסער פרייטאָג און שבת פון 7—9 אָוונט.

70 יאָהריגע זקנה פאַלט אין דער גאַס פון הונגער

נעכטען נאָכמיטאָג, איז אויף זאַוואַדזקאַ 10 אַוועקגעפאַלען אין חלשות די 70 יאָהריגע זקנה שרה מאַרלאַמענצקאַ (פון זשידאָווסקאַ 11), דער דאָקטאָר פון דער פּאָגאָטאָוויע האָט פעסטגעשטעלט אַז די זקנה איז אַוועקגעפאַלען אין חלשות פון הונגער, אין אַנ'אָפּגעשוואַכטען צושטאַנד איז זי אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שטאָטישען זאַמעלפּונקט.

איינברעכער-באַנדע פאַר'ן געריכט

בעקומען פון 1 יאָהר ביז $2\frac{1}{2}$ יאָהר תפיסה

אין דער וואוינונג פון הענעך האָמער (נאַרו-טאָוויטשאַ 71) איז דעם 2-טען יולי אויסגעפיהרט געוואָרען אַ גנבה, ס'זענען צוגענומען געוואָרען ווערט-זאַכען אויף טויזענד זל.

אין שייכות דערמיט זענען אַרעסטירט גע-וואָרען סטאַניסלאַוו זשעלינסקי, סטאַניסלאַוו מילער, הענריק שילער און אַנטאָן סקאַבלאַי.

נעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס. דאָס געריכט האָט פאַרמשפּט: זשעלינסקי'ן אויף $1\frac{1}{2}$ יאָהר, סקאַבלאַן אויף 2 יאָהר, מילער און שילערן 1 יאָהר תפיסה.

Dr.

Wołkowyski

ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02

ספּעצ. פאַר הויט-קראַנקה. סיפיליס און הויט-קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע

נעמט אָן פון 8—11 פרימאָרגען און 4—9 אָוונט

צוריקגעקעהרט.

Dr. med. H. LUBICZ

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען

צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43). טעלעפאָן 141-32

עמפּפאַנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אָוונט

לאַגע ביי די וועש-נייער-כאַלופּניקעס

די כאַלופּניקעס וועש-נייער, וועלכע זענען אָרגאַניזירט אין האַנדוו. פאַריין, ציגעל-גאַס 4 גרייטען צו אַנ'אַקציע אין פאַך.

די אַרבייטס און לוין-בעדינגונגען אין פאַך זענען אויסערגעוועהנליך שווערע, די מאַגאַזינען נוצען אויס ענטגעגען די כאַלופּניקעס פאַרשי-דענע שפּיצלעך בכדי זיי צו צווינגען צו לוין-רע-דוקציעס. אַזוי האָבען אַ טייל פון זיי איצטער זיך דערלויבט אַראָבצוברענגען פּוילישע כאַלופּניקעס פון אונזערע שטעט, איינצואָרדנען זיי אין לאָדז, בכדי צו קענען בעזייטיגען די אָרטיגע כאַלופּני-קעס פון דער אַרבייט.

די לעצטע קאָנפערענץ פון די כאַלופּניקעס האָט בעשלאָסען בשום אופן נישט צו דערלאָזען איינצואָרדנען אין לאָדז נייע כאַלופּניקעס-וואַרשאַ-טען, אַזוי לאַנג ווי עס וועלען זיך אין לאָדז גע-פונען אָרטיגע כאַלופּניקעס און אַרבייטער — אַר-בייטסלאָזע.

שוין היינט קומט פאַר אַ פאַרזאַמלונג פון אַלע כאַלופּניקעס, וועלכע דאַרפען בעשליסען די אַקציע און אָננעמען דעם פאָרגעשטעלטען פּראָיעקט צום קאַמף געגען דער נייער פּלאָג אין וועש-נייער-פאַך.

ווי-געשריי פון די אַלטוואַרג-הענדלער

נעכטען איז אונטערן פאָרזיץ פון ה' גאָלדמאַן פאָר-געקומען אין בערלינגער זאַל אַ גרויסע פאַרזאַמלונג פון די אַלטוואַרג-הענדלער, וואָס זענען אַראָפּגעטריבען גע-וואָרען פון פּלאַץ אויף פּילסודסקיעגאָ 2.

דעם בעריכט וועגען די אינטערווענצען ביי דער שטאָט-פאַרוואַלטונג, און דעם אינהאַלט פון דערלאַנגטען מעמאָריאַל האָט איבערגעגעבען ה' ש. מילמאַן.

עס האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיסקוסיע, ביי וועלכער עס איז געקומען צום אויסדרוק די ביטערע לאַגע פון די אַלטוואַרג-הענדלער, וועלכע זענען איצט איינגאַנצען אָהן אויסוועג. אַלע האָבען פאַרלאַנגט אַז עס זאָל בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן מאַגיסטראַט דער פאָרגעשלאָגענער פּלאַץ אין מעמאָריאַל אויף באַזאַרנע. עס זענען אַרויסגעטרע-טען די ה"ה וואַקסבערג, כאַרי, ראָזענבערג, גאָלדמאַן א. א. אויפסלעצט איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, וועלכע פאַרלאַנגט, אַז די שטאָט-פאַרוואַלטונג זאָל בע-שטעטיגען דעם פּלאַץ אויפ'ן „גאַשטשינסקי דוואָר".

קאָנפערענץ פון שאַכטעל-מאַכער און פּאַפּיר-סוחרים

די טעג איז פאָרגעקומען אין די שאַכטעל-מאַכער קאָרפּאָראַציע קילינסקיעגאָ 40 אַ קאָנפערענץ מיט די פּאַפּיר-סוחרים וועגען אויסבעסערן די לאַגע פון די שאַכטעל-מאַכער. אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטיי-ליגט די פאַרוואַלטונג פון דער קאָרפּאָראַציע, און די פּאַ-פּיר-סוחרים, אָרליינסקי. שאַפּירא, גרונים און ליפּינסקי.

נאָך אַ לאַנגען מיינונגס - אויסטויש איז בעשלאָסען געוואָרען צו רופען אַלע לאָדזער שאַכטעל-מאַכער צו מאַכען זייער איינקויף פון רויהשטאָפען ביי די דער-מאָנטע סוחרים. די סוחרים פון זייער זייט ווערען עהרען מיטגלידער אין דער קאָרפּאָראַציע, טרעטען צו אַלס פאַר-טרעטער אין דער שיד'ס קאָמיסיע און בעטייליגען זיך אין די זיצונגען, כדי צו העלפען אויסגלייכען די מיט-גלידער ביי די שידס-געריכטען.

שטאָט-טעאַטער

שרומיעסקאַ 15

טעלעפאָן 101-16

היינט, דינסטאָג

געזעגענונגס-פאָרשטעלונג

— סון —

אידאַ קאַמינסקאַ

מיט'ן אַנסאַמבל אין דער בעריהמטער פּיעסע

„מאַדאַם X"

בילעטען אין קאַסע פון טעאַטער.

ה. אַקערמאַן

ער און זיינע פּריצים

ראָמאַן פון יודישען לעבען

20

—אָ, סערקע, עס איז מיר אַזוי שווער צו רע-דען וועגען איהם... ער איז דאָך מיינער אַ נאָהענ-טער און ס'טוט מיר פאַר איהם וועה מיין האַרץ... אָבער ווער ווייסט — האָט מאַקס געזאָגט צו איהר געזאָגט — צי ער לעבט נאָך...

ווען סערקע האָט דערהערט די רייד פון מאַקס'ן האָט זי דערפיהלט אַ וואַרימקייט ביים האַרץ, דאָס פּנים איהרס איז געוואָרען אָט געל און אָט גרין — און ס'האָבען זי בעשלאָגען אַנגסטען פון חלשות.

מאַקס האָט שוין דערזעהן וואָס פאַראַ איינדרוק זיינע רייד האָבען געמאַכט אויף איהר און עס האָט איהם שוין גענומען באַנג טון אויף זיינע רייד.

— אַ, יאָ, כ'האָב אָבער נישט געוואָלט רעדען וועגען איהם — כ'האָב געוואוסט, אַז דאָס וועט דיר וועה־טון...

— ניין, איהר מוזט מיר דערצעהלען וועגען איהם — האָט זיך סערקע געשטאַרקט, — וואו איז ער, וואו?

און דאָ האָט איהר מאַקס דערצעהלט די גאַנצע געשיכטע וועגען יאָסלען, ווי ער פלעגט אַרומגעהן ווי אָהן אַ קאָפּ, ווען ער פלעגט נישט דערהאַלטען פון איהר קיין ענטפער אויף זיינע בריף און נאָכדעם, ווי ס'איז אָנגעקומען אַ בריף פון זיינע עלטערן אַז סערקע האָט חתונה געהאַט, ווי ער איז אַרומגעגאַנגען ווי אַ משוגענער איבער די ניו-יאָרקער גאַסען און ווי ער פלעגט אַלץ זאָגען צו איהם, אַז ער וועט עס נישט איבערטראָגען, נאָר ער וועט זיך בעמען דאָס לעבען...

ווען סערקע האָט דאָס אַלץ געהערט פון מאַקס'ן האָט זי זיך נישט געקענט איינהאַלטען און האָט זיך זעהר צוויינט. מאַקס האָט זי געפּרובט טרייס-טען, בערוהיגען, און אַזוי איז סערקע פון יענעם ליפּנער באַל אַהיימגעקומען אַ צובראָכענע, אַ דער שלאָגענע.

מאַקס האָט זי יענע נאַכט אַהיימגעפיהרט אויף איהר לאָזשי און צו בערוהיגען זי האָט ער איהר פאַר'ן אַוועקגעהן געזאָגט:

— זיי נישט פאַרצווייפעלט, סערקע, איך וועל דיר העלפען איהם אויסזוכען, און שוין אפילו מאַרגען, אויב דו ווילסט, וועלען מיר זיך נעמען צו דער אַרבייט.

סערקע איז שוין דאָס איבריגע פון יענער נאַכט נישט געשלאָפען, נאָר זי האָט געהאַלטען אין איין טראַכטען וועגען דער שרעקליכער לאַגע אין וועלכער זי געפינט זיך. וואָס יועט זי טון, אַז זי וועט איהם נישט געפינען? וואָס יועט זי שרייבען אַהיים?...

און מאַקס איז שוין יענע נאַכט אויף זיין גע-לעגער אויך נישט געשלאָפען — ער האָט געטראַכט פון סערקע'ן. אַזוי ווי נאָר ער האָט זי אָנגעקוקט צום ערשטען מאָל, אַזוי איז זי איהם שוין געפעלען געוואָרען. ער האָט סערקע'ן געקענט פון פריהער און ער האָט געוואוסט, אַז זי איז אַ שעהן מיידעל, אָבער דורך די פאַר יאָהר, וואָס ער האָט זי נישט געזעהן, איז זי אונטערגעוואַקסען גאָר אַנ'אַנטיקעל — אַז זי איז איהם זעהר געפעלען געוואָרען, און ער האָט זיך געטראַכט, הי וואָי געפינט זי טאַקע נישט יאָסל'ען, וועט ער מיט איהר חתונה האָבען.

און אַזוי האָבען זיי ביידע, מאַקס מיט סערקען אנגעהויבען זוכען יאָסלען וואו נאָר די שטאָט האָט אַנ'עק. סערקע האָט אפילו אַריינגעגעבען נאָטיצען אין צייטונגען און האָט געזוכט יאָסלען, אָבער אין קול ואין עונה. ער האָט זיך נישט אָפּגעזוכט.

אַרומגעהענדיג איבער דער שטאָט מיט סערקע'ן זוכענדיג יאָסלען, האָט מאַקס דערווייל זעהר גע-זאָרגט פאַר סערקע'ן, און ער האָט זי איין אויפדער-נאַכט אפילו אין מיטען דער וואָך נישט געלאָזט אַליין נאָר ער האָט זי גענומען צו פאַרשטעלונגען אבי זי זאָל נישט זיין אַליין און זי זאָל זיך נישט אָפּגעבען מיט איהרע פינסטערע געדאַנקען.

סערקע האָט גענומען בעמערקען אין מאַקס'ן, אַז ניש אויס געטריישאַפט צו יאָסלען גיט ער אַזוי אַכטונג אויף איהר, נאָר ס'איז דערפאַר, ווייל זי געפעלט איהם...

מאַקס האָט סערקען שוין נישט ווייניג מאָל געגעבען אָנצוהערען:

— מוזט דיך צוגעוואוינען צום געדאַנק, אַז יאָסעל איז נישטאָ שוין.... איך גלויב קוים, צי ער לעבט, ווייל יוען יאָ, וואָלט ער זיך שוין געוויזען צו מיר, אָדער צווישען די לאַנדסלייט, וועלכע וואָלטען זיך געמעלדעט, אַז מיר האָבען איהם שוין אַרומגעזוכט ווי נאָר די שטאָט האָט אַנ'עק... פאָלג־זשע מיר און געוואוין דיך צו צום געדאַנק...

און וואָס אַ וואָך, אַ חודש, ס'איז אַוועקגע-גאַנגען, אַלץ מעהר האָט מאַקס געגעבען סערקען אָנצוהערענישען, אַז זי זאָל פאַרגעסען אָן יאָסלען, און ער האָט איהר שוין פשוט און פּראָסט איינמאָל געזאָגט:

— סערקע, וויפיל איז דער שיעור צו ווייבען?...

— און ער האָט איהר דערביי אַריינגעקוקט אין די אויגען אַריין, ווי אייגער רעדט: פאַרגעס שוין אין יאָסלען און האָב מיט מיר חתונה.

און וואָי מעהר סערקע האָט פון מאַקס'ן גע-הערט אַזעלכע אָנצוהערענישען אַלץ מעהר חשד האָט זי געהאַט, אַז מאַקס זאָגט איהר נישט דעם אמת וועגען יאָסלען, אַז ס'איז נישט אמת, אַז יאָסעל האָט איהם געזאָגט, ער וועט זיך נעמען דאָס לעבען.

סערקע האָט זיך געפיהלט זעהר פאַרלוירען, און זי האָט שוין געוואָלט אַהיימשרייבען אַ בריף קיין ליפּנע — צו יאָסעלס טאַטע־מאַמע, און ביי זיי פרעגען וואו יאָסעל איז, און זיי בעטען זיין אַד־רעס, איז פּונקט דאַן, ווען זי האָט זיך געקליבען צו שרייבען דעם בריף, איז גאָר צו איהר אָנגעקומען אַ בריף פון יאָסעל'ס עלטערן און זיי האָבען זיך אָנגעפרעגט ביי איר וואו יאָסעל איז אַהינגעקומען.

(פאָרזעצונג קומט)

ער דרעהט מיט דער צונג
און כאפט א יאהר תפיסה

(וא) דעם 3-טען נאוועמבער 1935 האט א געוויסער טשעסלאוו טשעשאק מיטגעטיילט דער פאליציי, אז אויף א פערוויילונג האט חי׳ זאנד און אברהם סלאווני בעליידיגט די פוילישע ארמעי. אויף זייער פראצעס, וואס איז בשעתו פארגעקומען אין לאדזער קרייז-געריכט, האט טשעשאק צוריק-געצויגען זיין ערשטע ערקלערונג. ער האט ער-קלערט, אז ער האט אליין ווערטער פון די אנ-געקלאגטע נישט געהערט. דאס געריכט האט דערום טשעשאק׳ן צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראנט-ווארטליכקייט פאר געבען פאלשע ערקלערונגען דעם געריכט.

נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס. דאס-מאל האט ווידער ט. צוריקגעצויגען זיין צווייטער ערקלערונג. טענה׳נדיג אז זאנד און סלאווני האבען זיך יא אזוי אויסגעדריקט. דאס געריכט האט אבער זיינע ערקלערונגען נישט גענומען אין אכט און איהם פערמשפט אויף 1 יאהר תפיסה.

פערזענליכעס

ס׳איז צוריקגעקומען פון אורלויב דער וויצע-פרע-זידענט פון דער שטאט קאזשימיעזש קאזלאווסקי און האט איבערגענומען זיין אמט.

שפענדע

משה מייזנער שפענדעט 5 זל. פארן בית-היתומים (זגערזשער 40). אפצונעמען אין דער אדמיניסטראציע פון „נ. פ."

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האלאנד	–	–	–	–	360 80
לאנדאן	–	–	–		26.72
ניו-יארק (קאבעל)	–	–	–		531.3/8
פאריז	–	–	–	–	34 98
פראג	–	–	–	–	21,96
ציריך	–	–	–	–	173,20

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען

באנק פאלסקי	–	–	–	97.00
3 פראצ. אינוועסטיציע I. פרעמירטע				63,00
3 „ „ II.			–	––
4 „ דאלארובקע	–	–	–	48.50
7– „ סטאביליזאציע		–	–	48.75
5– „ ווארשאווער		–	–	52.63
5– לאדזשער	–	–	–	47,50

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאסלעס
האט זיך איבערצויגען אויף
Piotrkowska 56, tel. 129-77.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג
(קאמוניקאטען)

אידא קאמינסקא׳ס לעצטע פארשטעלונג אין שטאטישען טעאטער

דער גרויסער ערפאלג, וואס אידא קאמינסקא מיט איהר אנסאמבל האבען אין שטאטישען טעאטער, איז צו פערדאנקען דעם אויסגעצייכענטען שפילען, ערנסטער רע-פערטואר און פסדן׳דיגע קינסטלערישע אויפפיהרונגען.

היינט דינסטאג געזעגנונגס - פארשטעלונג עס ווערט געשפילט „מאדאם איקס".

היינט געזעגענט זיך לאדז מיט פסחקע בורשטיין היינט 3 פארשטעלונגען און א גרויסער קאנצערט אין „ראזמאיטאשטשי" טעאטער

די גאסטשפילען פון פסח׳קע בורשטיין אין „ראז-מאיטאשטשי" טעאטער, זענען ווי ס׳איז געווען פאר-אויסצוזעהן אראפ מיט׳ן גרעסטען ערפאלג. פסח׳קע בורשטיין געהערט צו דעם מין אפערעטען אקטיארען, וואס זענען ווייניג. בנמצא אויף דער יודישער ביהנע.

היינט געזעגענט זיך בורשטיין מיט׳ן לאדזער יודי-שען טעאטער-עולם. אויף דער היינטיגער פארשטעלונג וועט זיך בורשטיין בעווייזען אין עטליכע איינאקטערס פון די אפערעטען, וואס זענען ביי אונז געשפילט גע-ווארען מיטן גרעסטען ערפאלג ווי: „א חתונה אין שטעטעל", „דער ציגיינער" און „דאס יונגעל פון בראדוויי". אויסער דעם קומט צו א גרויסער קאנצערט-טייל. און ס׳איז מעהר ווי זיכער, אז דער לאדזער יו-דישער טעאטער - עולם, וועט אויסנוצען די געלעגענהייט און מאסענווייז קומען אויף דער היינטיגער פארשטע-לונג זיך געזעגענען מיט אונזער ליבען גאסט פסח׳קע בורשטיין.

פון צירק „ארענא"

דער בעקאנטער צירק „ארענא" איז געבליבען אויף 3 טעג און האט רעדוצירט די פרייזען אזוי, אז די פאלקס-מאסען זאלען האבען די מעגליכקייט צו בעזוכען דעם צירק.

היינט דינסטאג ווערט געגעבען 1 פארשטעלונג [...] אוועגד און מיטוואך ווערט געגעבען 2 פארשטעלונגען [...] נאכמ. און 8.30 אוועגד מיט׳ן גאנצען פראגראם.

ראדיא - פראגראם

דינסטאג, דעם 1-טען סעפטעמבער

6.03 מוזיק (פליטען), 6.33 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.20 ידיעות, 11 קאנצערט פון פליטען [...] 11.57 צייט-סיגנאל, 12.05 סאלא-אינסטרומענטען, [...] מיטאג-ידיעות, 12.25 קאמעראל - קאנצערט, 3.27 [...] זער בערזע, 3.30 ווירטשאפטליכע ידיעות, 3.45 פון [...] 4 פליטען, 4.45 רעפעראט, 5 לידער, 5.20 פארטעפיאנא קאנצערט, 5.50 שמועס, 6.15 מוזיק (פליטען), 6.35 [...] לאמע-קאנצערט, 6.50 אקטועלער שמועס, 7 קאנצערט [...] 8.30 ליטעראַרישע סקיצע, 8.45 אוונט-ידיעות, 9 [...] צערט פון לעמבערג, 9.30 פערוויילונגס - קאנצערט [...] ווילנע) (בעת דער פויזע 10 אוו. ספארט-ידיעות).

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28. טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע שטראטונגען פון פסיכא - אנאליז
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.
זונטאג און הגאות פון 9—12.

הײנט פרעמיערע! א פילם פול מיט עמאציע און שפאנונג, א שפיאנאזש-פילם פון דער צייט פון וועלט קריג: הײנט פרעמיערע!
„SZYFR № 77"
William Powell, Lionel Atwill, Binnie Barnes אין די הויפטראלען:
— אויסערן פראגראם: — אקטואליטעטען און A. T.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

די איינציגע רפואה פאר דיאבעטיקערס זענען
GRAPE-FRUITY
צו בעקומען ביר אין דער בעקאנטער
אוואצארניע
„FYFFES" Piotrkowska 50

מענער-פלוש-היט
ווערען פאסאנירט און אויפגעפרישט
ביי ל. שווארצבערג
טראוגוטא 16.

קאמוניקאט.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם שטרייק אין דער סוויטער-בראנזשע ערקלערען מיר פאלגענדעס: דער שטריקער-מייסטער-פעראיין איז די גאנצע צייט געשטאנען אויף דעם שטאנדפונקט פון א געוויסער לוין-הוספה. דאגעגען האבען מיר, צוליב די ספעציפישע בעדינגונגען, וואס הערשען אין אונזער פאך, נישט געקאנט מסכים זיין אויף א קאלעקטיווען אפמאך. אז א ערקלע-רונג האבען מיר אפגעגעבען פאר די פארשטעהער פון די שטריקער-ארבייטער אויף די קאנפערענצען, וועלכע זיי האבען אין דעם פונקט נאכגענעבען. צוליב דעם אבער, וואס אויף דער לעצטער קאנפערענץ ביים פינאליזירען די אונטערהאנד-לונגען האבען די פארשטעהער פון די שטריקער-ארבייטער נאכאמאל ארויסגערוקט דעם פונקט פון קאלעקטיווען אפמאך, זענען מיר געצוואונגען געווען געבען אונזער ווילען די אונ-טערהאנדלונגען איבערצורייסען.

מיר ערקלערען עפענטליך, אז מיר זענען פאר א געווי-סער לוין-הוספה און נישט צוליב אונזער שולד ווערט דער שטרייק פערשלעפט.

די פערוואלטונג פון
שטריקער-מייסטער-פעראיין.

די דירעקציעס פון די פרויען-גימנאזיעס און פאוושעכנע שולען ביי די דאזיגע גימנאזיעס מאכען בעקאנט, אז די איינשרייבונגען פון נייע קאנדידאטקעס נעהמען אן די קאנצעלאריעס אין פאלגענדע טערמינען:

Pryw. Gimnazjum Żeńskie im. Józefa Aba z praw. gimn. państw.	Legjonów 10 tel. 122-12	פון 24-טען אויגוסט אין די שעה׳ן פון 10—13
Pryw Gimnazjum Żeńskie Marji Hochsteinowej z pełnemi prawami Kategorja A.	Wólczańska 23 tel. 214-27	פון 24-טען אויגוסט אין די שעה׳ן פון 10—14
Pryw. Gimnazjum Żeńskie E. Jaszuńskiej-Zeligmanowej z praw. gimn. państw.	Południowa 18 tel. 168 82	פון 24-טען אויגוסט אין די שעה׳ן פון 10—14
Pryw. Gimnazjum Żeńskie „Wiedza" L. MAGALIFOWEJ z praw. gimn. państw.	Narutowicza 17 tel. 175-38	פון 20-טען אויגוסט אין די שעה׳ן פון 10—14 און 17—19

פריינע אנאנסען
1 זלאטי אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

ווירטיג פאר דאמען נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגען מאכט די עלטעסטע היטען? אויף גאנץ ניי ווי אויף נייע היטען צו 3.50
„TOLA"
25 Zawadzka 25

צוליב אבריזע איבערצוגעבען איינגעפיהרטע בודקע פון זאפארט. [...] פארמאציעס אין דער בודקע אויף [...] נאצגע 26.

פרייע פאסטענס

ס׳ווערט זאפארט געברויכט א קראפט-שפולערין צו וואל. קילינסקיעגא 89 ביי ביעראק.

א קעכין קען זיך זאפארט מעלדען אין רעסטאראן פיעטריקאווער 317 „באר לודאווי".

נויטיג א לערן-יונגעל אין א פאבריק באלד געצאהלט. פאמארסקא 43, Tasiem Jut

ס׳ווערען געזוכט קוואליפיצירטע שטריקער, ווי אויך מיט אייגענע 9-ער מאשינען. אפערטען אונטער „M. G." אין אדמין.

ס׳ווערט געזוכט א גוטע שניירערין צו זאקען. צו ווענדען זיך אויף פילסוד-סקיעגא 58, 3-טער שטאק, וואוינונג 18, מרדכי בלומענפעלד.

ס׳איז נויטיג א גוטער פאמאצניק צו א קאמאשען-מאכער. צעגעלניאנע 15, וואוינונג 39.

איך זוך א שיק-יונגעל פון אנשטענ-דיגע עלטערן. צו ערפאהרן זאוואדזקא 20 אין פוטער-געוועלב, ביי רייכענבערג

פערשידענעס

א קוואליפיצירטע פיעלעגניארקע מיט לאנגיעהריגער שפיטאל-פראקטיק זוכט בעשעפטיגונג. — אייגשפריצונגען. אדרעס: מירענץ, פיעטריקאווער 20.

א קוואליפיצירטער ארבייטסלאזער בעקער-געזעלען זוכט ארבייט, ס׳קען [...] זיין ביי עפעס אנ׳אנדערע ארבייט [...] א מינימאלען ארבייטס-לוין. אפערטען [...] טער „ארבייטסלאזער" אין אדמ.

ס׳ווערט אויסגעלערנט די [...] אישע שפראך מיט אויך ישראל׳[...] אקצענט אין פערלויף פון 3 חדשים [...] טער דער ליישונג פון גוטען פעדא[...] ה. זילבערשטיין, קילינסקיעגא 16, [...] צו נידריגע פרייזען.

Zagubiono kwit inkasowy Spółdz. [...] Handlowo-Przemysłowego, Łódź, [...]rkowska 6 na następujące weksle: [...] pł. 28/8 wyst. L. Mędzowski, Pił-[...]dego 4 Nr. 227568, zł. 50.— pł. [...] wyst. M. Kopel, Piłsudskiego 4 [...]27569, zł. 50.— pł. 15 9 wystawca [...]nicer, Nowomiejska 3 Nr. 22757C [...] — pł. 25/9 wyst. R. Kin, Kiliń-[...] 44 Nr. 227571. Kwit powyższy [...]ażniam. Zwrócić takowy do I. Zys-[...] Południowa 5.

Zaginiono kwit kaucyjny Elek-[...] Łódzkiej № 99648 na Zł. 10 z [...] 19/I–34 na imię Brzyska.

ראקאלעז

צו פערדינגען אויף די ימים נוראים דעם גרויסען זוניגען לאקאל פון „בנות אגודת ישראל" אויף פאלודניאווא 20, פראנט, 1. שט. זיך מעלדען פון 8—10 אוועגד.

בחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, סאם, בינירטע גלעזער, טערמאמעטערס. אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס׳ווערען אויך אויסגעפיהרט זעמטל. רעפעראטורען פינקטליך און רעעל. — געדענקט די אדרעס:
עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה״ה דאקטוירים.

ווילסטו פערקויפען א ניימאשין
און ערצילען דעם העכסטען פרייז?
ווענד זיך צו:
Skład maszyn do szycia
Singer i Lachman
Łódź, Zydowska 2,
telefon 246-73.

PrywatnePogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

Doktór
M. Kalisz
אוניווערזיטעט אין ראסטאק
צאהן-ארצט
סטאמאטאלאג - כירורגיע
פיעראצקיעגא 7 (עוואנגעליצקא)
טעל. 108-26
אויפנאהם-שעה׳ן פון 3—7.
צוריקגעקעהרט

רעטשניצע
פאר וועגנערישע-קראַקע מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרידאס טאג פון 11-1 און פון 5-7 אוונט.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
E. WAJNBERGOWA
choroby oczu
Dr. med.
M. WAJNBERG
choroby nerwowe
przeprowadzili się
na ul. LEGJONÓW 3
(Zielona) tel. 172-20.

צאהן-ארצט
F. GLIKSMAN-FREUNDLICHOWA
Zawadzka 16a — Wólczańska 2
telefon 164-47.
צוריקגעקעהרט

Lek.-Dentysta
Helena Halpern
Nurutowicza 2, tel. 170-96
צוריקגעקעהרט
נעמט אן א גאנצען טאג.

Lekarz-dentysta
P. ŻYTNICKA-KAHANOWA
powróciła.
11 Listopada 9, tel. 133-53

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman.
Czcionkami i druk. otac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.